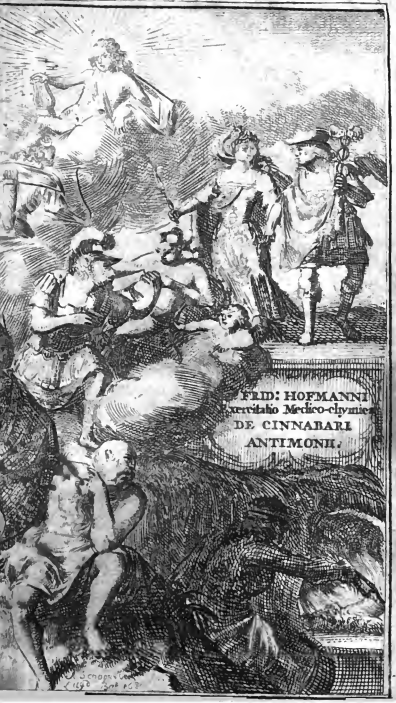

FRID: HOFMANNI
xercitatio Medico-chymica
DE CINNABARI
ANTIMONII.

FRIDERICI HOFMANNI
FRID. FIL. MED. DOCT. MIND.

EXERCITATIO MEDICO-CHYMICA

DE

CINNABARI ANTIMONII,

Ejusque eximiis Viribus, usuque in morbis secretiori, quo ipso via ex illa veram panaceam conficiendi aperitur.

Adjecta sunt Experimenta ac Ratiocinia varia curiosa.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud PETRUM VANDER Aa,
Bibliopolam. 1685.

[illegible]

AD LECTOREM.

SCitè *ait* Seneca: Natura per naturam explicanda, non verò per rationes evertenda. *Peccant in hoc* Galenici, *qui quasi omni chymicâ experientiâ ejuratâ solis rationibus per se admodum frivolis ac languidis quasi per fascinum naturæ phænomena metiri ac explicare conantur.* Empirici *dum vitarunt hoc vitium, in contrarium inciderunt, despondentes quippe omnem rationis usum in ruditer saltim observata experientia acquieverunt sine ullo habito respectu*

cauſarum ac circumſtantiarum. Feliciſſimum contra noſtrum eſt ſeculum, ſplendidiſſima medicinæ hodiernæ facies, cum ſolâ Philoſophiâ Experimentali ſeu Chymiâ rationali auſpicatò Naturæ arenam intraverimus. Experientia quippe & Ratio amice conjurare debent; altera alterius poſcit opem. Illa enim Ratio, quæ ſecundum Illuſtrem Baconem de Verulamio in novo organo ſcientiarum eſt optima, quæ debitis modis elicitur ex rebus, & vocatur naturæ interpretatio, quæ verior efficitur per inſtantias & naturæ experimenta idonea & oppoſita. *Philoſophia autem hæc Experimentalis per axiomata, quæ condita & confirmata ſunt phænomenis variis chymico igne erutis optime tradi-*

traditur: horum enim qui copiam & rationem habet, næ is de quibusvis obscuris pronunciare valebit. Per universalia enim, quæ particulares experientiæ rationi subministrant, quivis naturæ scrutator ex notis suas illationes in ignotissima promovere potest. Quivis ex hisce facilè (nisi fungum habeat pro cerebro) videt, quantam lucem rerum naturalium explicationi, ipsique arti Medicæ suffundat ocularis Chimia: Hæc enim ut affabre loquitur Helmont. in Tr. Pharmacop. & Dispensator. moderno. §. 32. principia habet non logismis parta, sed quæ per naturam sunt cognita & per ignem conspicua, præparatque intellectum ad penetranda naturæ occulta, ponitque investiga-

tionem in naturâ ulteriorem quam aliæ ſcientiæ omnes. *Adeoque ſecundum eundem* Helmontium non ſufficit libros legere, ſed inſuper oportet vaſa atque carbones emere, vigillatas ex ordine noctes impendere, *quò particulares experientiæ emergant, quæ poſtmodum divinorationis radio excoctæ axiomata conſtituere poſſint. Hâc viâ qui procedit, naturæ cathedram mox poſſidebit. Methodicâ hac ratione ego ſuccinctus præſentem conſcripſi* Exercitationem Medico-Chymicam de Proceſſu Cinnabaris Antimonii, *quæ ſi non in omnibus cujus vis delicato ſenſui reſpondeat, veniam facile impetrabo ab eo, qui materiæ conſiderat gravitatem. Hanc præprimis ad manus ſumere penitius excutiendam*

tiendam mihi placuit, cum processum hunc Cinnabaris Antimonii in totâ Chimiâ non solum difficillimum, verum etiam optimum ac fructuosissimum deprehendam. Ingredientia sunt saluberrima illa astra & quasi Chimiæ occultioris & totius Medicinæ fulcra Antimonium & Mercurius, quæ hîc mutuo amore conjunguntur & confœderantur jucundissimam ac virtuosissimam datura prolem: Tot hîc occurrunt artificiosæ encheireses, tot pervestigandæ naturæ rerum, tot explicanda phænomena, colores, tot exurgunt nobilissima Medicamina, quæ Divinas Medentibus porrigunt manus. Omnia itaque experimenta, phænomena occurrentia sollicitus ad rationis trutinam perpendam, encheireses fructuosas, experientiam manua-

lem insinuabo, naturas ingredientium examinabo, medicamenta selectiora ac compositiones rariores recitabo, simul vires & modum agendi subjungens.

CAPUT

Caput I.

De

Nomine, Autore, Differentiis Cinnabaris.

Cum curiosior nominum ventilatio ac enodatio (à quâ exordia vulgo ducere solemne) ad criticam potius quam Medico-Chymicam spectet cathedram, hinc circa corticem, & ipsius nominis enodationem nolumus esse longiores ad ipsarum rerum tractandarum curiosam investigationem potius digressum facturi in antecessum paucis saltim leviter delibatis.

Cinnabaris Antimonii Germanico idiomate exprimitur Zinnober des Spießglases. Dicitur à *J. P. Fabro curat. p.* 736. Sulphur rubrum minerale, Bezoar Cinnabaris antimonii Synonimia.

zoar

zoar rubrum, Antimonium rubrum sudoriferum, ab *Hartmanno* Butyri Antimonii parergon & Flores butyri Antimonii.

Cinnabaris est nativa vel artificialis.

Agnoscunt naturæ Mystæ vulgo Cinnabarim duplicem nativam & artificialem. Nativa, quæ operosissimæ naturæ donum, originem suam ducit a Mercurialibus vaporibus & ramosis Sulphuris metallici moleculis in coecis glocosmi uteris archeo subterraneo meteorisatis, ac intimius sibi adunitis in corpus coccineum stabile. Differt hæc pro admixtione heterogenearum terrestrium sordium, quæ in ipso generationis actu sese intimius connubunt, & per lotionem frequentem lege artis institutam sequestrandæ sunt. De variis ejus speciebus vid. *Johannes Langius in Epist. 65. p. 325.*

Artificialis inventio.

Artificialem casus & error felicissimus peperit; cum enim quidam Mercurium in Solē mediante Sulphure coagulare & convertere conati

conati fuerint, inducti communi hypothesi, illud, ut reliqua metalla constare ex Mercurio & Sulphure, accidit ut corpus illud sanguineo resplendescens colore invenerint. Inter inventores *Callias* quidam *Atheniensis* refertur v. de hâc re *D. Wedelium Anno 3. Ephemerid. p.* 172. 173. Cinnabarim hanc factitiam vulgarem (quam *Paracelf. part. 6. p.* 289. qui Sal c. addit in præparatione, *Schröderus in Pharmacop. p.* 409. *Zwelff. Mantiff. Spagyr. p.* 360. prolixius describunt) præter usum mechanicum nonnulli in civitatem Medicam pro usu interno adscribunt; inter quos eminet *Quercetan. in tetrad: graviff. affect. c.* 33. qui illam ceu egregium deprædicat sudoriferum. Et subordinari sane Cinnabaris hæc vulgaris (modo suadente lucro & colore rutilanti arsenico non sit adulterata) quàm commode potest antimoniali in omnibus morbis Cinnabaris usus internus.

 spasmo-

ſpaſmodicis & ubi dolorum faces accenduntur egregia, tantum abeſt, ut ejus uſus internus exulare debeat. Quin imò Mercurius iſte fixus præcipitatus, quem ſpecioſo titulo venditat *Febure in traitte de la Chimie. p. 661.* nil aliud eſt quam Cinnabaris quædam vulgaris (fit nim. ex ſale ammoniaco, & Mercurio Sulphure invicem mixtis & Sublimatis) quæ ſingulares in ſinu fovet virtutes nervinas epicriſi *Ludovicianâ vid. Pharmac. p. 317.*

Cinnabaris vulg. præparatio ſingularis.

Fundament. præparandi Cinnabarim.

Ad hujus Cinnabaris imitationem philochimici cognito præparationis fundamento (quod tale eſt, ut beneficio Salis acidi Sulphur & Mercurius amicabile fœdus ac conjugium ineant, quæ ſine Sale ceu amicitiæ interprete conſortium reſpuunt) rem tentarunt cum Antimonio & Mercurio Sublimato, nim. parte ſalinâ prius igne abſtractâ, quæ oſſum butyroſam Antimonialem conſtituit, reſtili pro-

li proportionato Sale Mercurius prægnans inq; amplexus arripiens ramosas Antimonitas particulas in Cinnabarinum corpus coagulatus fuit. Hanc alii iterum variis substitutis ingredientibns melioraruut præparationem, variasque Cinnabaris species produxerunt, quæ latius infra adducentur.

Cinnabaris Solaris artificialis.

Ultro quoque curiosiores progressi sunt & Solarem Cinnabarim artificialem parare desudarunt, inter quos eminet *Greisius qui in Tr. de Theriacâ cœlesti,* modum proponit, nim. Fiat amalgama Solis & Mercurii, hoc cum Sulphure sublimatum & legitimo modo tractatum in Cinnabarinum concretum coalescit, quod Solis maximè particeps est.

Autoris intentio.

Nobis hoc loco animus est, pensiori indagine prosequi processum Cinnabaris Antimonii, præparationis fundamenta, omnia phænomena, omnia medicamenta occurrentia solicitius trutinando

chy-

chymicaque lance æstimando, philosophiam experimentalem in subsidium præprimis orantes. Quo autem felicius scopum nostrum attingamus, & veritatis auspiciis in naturæ arenam descendamus, placet spagyricam ingredientium præmittere analysin puta Antimonii & Mercurii Sublimati. Hinc.

CAPUT II.

Antimonii elementa exhibet.

Antimonium idolum quasi Hermeticorum an tria Chymicorum principia possideat & quomodo, præprimis indagandum venit. Hæc uti omnibus corporibus mixtis magis materialiter, quàm formaliter, eorum propensiones & seminales potentiæ inexistunt: sic illud fatum quoque experiri Antimonium, cum per se sine additione aliorum tria hæc principia elici vix possint, abunde.

abunde constat. Et (1.) quod attinet Sulphur illud non nisi beneficio acidorum Spirituum ex Antimonio producitur, uti id testantur Sulphura φλογιστὰ ministerio Olei Vitrioli it. Spiritus nitri ex Antimonio extracta, à *Boyleo in Chymist. Scept. p.* 24. it. cum aqua regis secundum *Tachenium in Hippocrat. Chymic. p.*206. Cum nitro vel sale ammoniaco permistum Antimonium, & crucibulo candenti injectum lucidissimam flammam eructat à connubio particularum acidarum cum pinguibus Antimoniatis in Sulphuream texturam abeuntium ortam. Ope nitri peculiari modo regenerati nuper ex Antimonio, it. ex coralliis elegantissimum concretum Sulphureum produxi. *Omne enim Sulphur inflammabile est crama è Spiritibus Vitriolatis & substantiâ combustibili conflatum, uti eleganter dicit summus & extra comparationis aleam positus Boyleus,* Sulphura Antim. inflammabilia. Sulphur quid?

in

in Chymist. Scept. p. 24. Nam cum ignis manifestior sit fermentationis species, ubi Spiritus luminosus influit in Spiritum in materiâ Oleosa & resinosa insitum, hinc omne Sulphur ex particulis lucidis ceu moventibus, acidis & alcalinis ceu mobilibus compositum esse per se fluit. Omnia enim corpora inflammabilia resinosa Sulphureæ indolis si Vulcano tradantur & acidum fundunt stagma & Sal vel volaticum vel fixum elargiuntur, uti Sulphur, opium, myrrha, *ladanum*, succinum, terebinthina, fuligo, ipsum etiam resinosum gialapium, imo omnia corpora inflammabilia id testatum faciunt.

Flammæ natura in fermentat one consistit.

Porro Sulphuris elementum esse Sal acidum, ipsius adstruit compositio; ex quo enim quid componitur ex illo etiam constat. Jam autem *Illustris Boyleus in Chymist. Scept. p.* 75. Sulphur inflammabile exacte naturam communis redolens ex Oleo Vitrioli cum Oleo

Sulphuris matrix est Sal acidum & alcali.

Oleo terebinthinæ miſto lege Hermetici artificii paravit. Ex maritatione Spiritus ſalis ammoniaci & Spiritus nitri, (utroque per ſe flammam averſanti) exurgit ſal nitroſum , quod candefacto crucibulo immiſſum lucidiſſimum de ſe ſpargit ignem ne gry quidem materiæ relicto : Olea , aniſi, terebinthinæ, Tartari deſtillati cum Spiritu nitri vel aqua forti juſtâ proportione combinata fatiſcunt in ſapam Sulphuream rubicundam inflammabilem , id quod etiam bilis canina commiſta cum Spiritu nitri leni calore accedente præſtat. Color hic rubicundus quoque qui proprius eſt quaſi Sulphuri, & à commiſtione Spiritus acidi cum particulis combuſtibilibus oritur, noſtrum aſſertum ſtabilire videtur. Bilis, omnia Olea deſtillata v. gr. aniſi, tartari, terebinthinæ juſtâ proportione copulam Spiritus nitri ineuntia indipiſcuntur colorem elegantem rubicun-

Sulphura gaudent rubedine.

bicundum. Spiritus tartari mellis, terebinth. fuliginis, lignorum accedente moderato caloris impetu facile in tincturam rubineam abeunt. Inest enim ipsis Oleum subtile per substantiam eorum dispersum, inest etiam acidum, quæ invicem Sulphuris schema induunt. Mixtura simplex, quæ componitur ex Spiritu tartari & theriacali, utroque Oleoso it. Spiritu Vitrioli acido colorem rubicundum nanciscitur. Pronuper observavimus & analectis nostris chymicis inseruimus, quod Spiritus Salis debite instillatus Spiritui Oleoso volatili (constanti ex Spiritu Salis ammoniaci vinoso abstracto ab Oleo tartari fœtido) elegantem coccineum colorem mixturæ induxerit. Porro quoque hæc ratio est, quod tincturæ vegetabilium v. gr. myrrhæ, aloes, centaur. min. &c. fl. quatuor cordialium cum acidulo menstruo v. gr. Spiritu salis vel Vitrioli.

Spiritus tartari volatilis rubicundus.

Vitrioli dulci extractæ tam jucundâ reluceant rubedine, quæ nim. dependet à miſcelà atomorum ætherearum ac terrearum cum minutiis acidi menſtrui.

Ex hiſce videmus, quodlibet inflammabile rubicundum corpus & omne reſinoſum alere occultum acidum, imò Sulphur Antimonii non formaliter latitare in Antimonio, ſed ſaltim materialiter ac propenſive, dum nim. moleculæ Antimonii terreæ ſubtiles ætheræ cum acidis acceſſoriis colliquatæ in concretum Sulphureum migrant.

Idem noſtrum judicium eſto de Mercurio Antimonii, qui ex particulis metallicis in Antimonii regulo latitantibus beneficio Eſſentiæ Mercurificantis ex diverſis commiſtis ſalibus enatæ paratur. *Epicriſis de Mercurio Antimonii.*

Hunc non infimæ notæ viri negare & inter non entia proſcribere conati ſunt, aſt remordent hîc Chymicorum emunctiores ocula-

Mercurius Antimonii est ens chymicum.

ri experientiâ suffulti, inter quos non infimum locum obtinent viri supra fidem veraces *Langelottus & Beccherus*, qui publicis in scriptis veterum Philosophorum asserta manuali suâ experientiâ confirmarunt.

Non derivandus a Mercurio vulgi.

Alii mitius procedentes, non proprium sed adscititium hunc extractum Mercurium Antimonii conjiciunt à Mercurio vulgi in subterraneis pyrophylaceis ipsi Antimonio adsociatum; verum hos refutat laboriosissimum extractionis negotium per trimestre vix absolvendum spatium.

Neque personata Sulphuris larva est.

Nonnulli Mercurium hunc laboriosissime extractum nil aliud quam personatam Sulphuris larvam pronunciant: cum nim. longæ & exporrectæ atomi micantes in Antimonio artificio fallaci rotentur in globulorum stillas, & mercurium mentiantur, qui facile in pristinum minerale redeat. Ast Mercurius ne quicquam de Sulphure participat 1. notum est, è me-

è metallis Sulphureo principio turgidis uti ex Marte Jove Venere paucissimum elici Mercurium, copiosissimum contra ex Sole, Saturno, Lunâ, regulo Antimonii, quæ Mercurialibus magis abundant particulis gravissimis, cum Sulphura sint levissima. 2. Mercurialia nullo modo solvi per menstrua Sulphurea alkalia possunt, potius homogenea Mercurialia requiruntur. 3. Mercurius semper eâdem formâ potest resuscitari, neque in metallum vel minerale facile redigi potest; & quanquam à Mercurio per salium adjectionem (ad purificationem inservientium) particulæ nigræ terreæ metalli formam mentientes sequestrentur, oculorum tamen fascinum est, cum particulæ hæ immersæ liquori per aliquot dies iterum abeant in globulos Mercuriales. Ast datur Mercurius Antimonii, qui in omnibus similis communi, exceptâ virtute.

Probatur variis experimentis.

Mercurius Antimonii non facile redigi potest in minerale.

Præpa-

Mercurii Antimonii præparatio. Præparatur hic Mercurius è regulo Antimonii, commisto cum salibus acido-alkalinis inter se confligentibus ut Spiritu Salis ammoniaci, Spiritu nitri, Sale tartari, tartaro crudo, Aceto, sale ammoniaco, cineribus clavellatis, uti ex fideli communicatione *Basilii Valentini in curru triumphal. p.* 250. *Glauberi, Becheri, Monte Snyders* cognitum habemus. Fundam. præparationis. Fundamentum hujus præparationis est, ut à commistione salium e diametro sibi contrariorum & se invicem effœminantium exsurgant copiosa effluvia ætherea, quæ in subtilissimum fatiscunt Spiritum, qui essentiæ Mercurificantis nomine gaudet, quæ deinde poros particularum metallicarum regulinarum permeat, particulas resolvit, emollit, & fluidificat. Hinc quoque non inepte *Becherus in Phys. subterran. p.* 469. Mercurii vulgar. descriptio. Mercurium vulgarem vocat amalgama fluidum

ex

ex essentiâ Mercurificante & ipsis metallicis atomis compositum. Et hoc modo fortissimo igne prolectatur Mercurius Antimonii.

Regulum autem particulis metallicis, quæ proxime ad Saturni naturam accedunt, esse fœtum, sequentia videntur adstruere. Potest enim ille ipse per Sal Saturni in verum Saturnum verti *Autore Basil. Valentin. in curru triumphali v. p.* 303. Portio quoque Antimonii in meracum Saturnum sæpe liquescit, si cum nitri ana calcinetur, annotante id *Willisio in pharmac. p.* 61. instar Saturni quoque facile propellitur, omniaque metalla, (quod alias Saturni proprium est) arripit. Tandem experimento Glauberiano regulus Antimonii Jovi liquato (qui pene totus Sulphureus, hinc quoque levissimus) justâ dosi admixtus illum indurat: idque dependet ab effluviis reguli Antimonii Mercurialibus intime sibi connu-

Regulus Antimonii est indolis Saturninæ.

Jovis induratio.

ptis cum atomis Jovis Sulphureis: quæ ratio quoque est, quod Mars (ut maxime Sulphureus) si calcinetur cum Mercurii vapore, tam durus fiat, ut instar vitri frangi possit. Quæ curiosa *Paracelsi observatio est, part. 6. d. conservat. rerum natural. p. 273.*

Martis per Mercurium.

An Sal insit Antimonio?

Tandem an Sal Antimonio insit videbimus, non formaliter sed materialiter eodem modo in illo latere conjicimus. Et quanquam decoctum Antimonii cum aqua c. institutum non contemnendas in lue Venereâ possideat virtutes à *Zwelffero*, in saxeâ renum occalescentiâ *à Poterio in Pharmacop. Spagyr. p. 334.* commendatum, adeoque ejus efficacia Salinas atomos ac minutias in aquam ejaculatas arguat, non tamen propriè dictum Sal in aquæ poros se insinuavit: Sed potius sunt particulæ illæ minerales, quæ in salinam propendent formam, modò acumen Vulcani accedat in acidum

Decocti Antimonii virtutes.

stagma

ſtagma facile abeunt : flamma enim (uti omnis fermentatio) eſt ſalifica. Nimirum flamma æthereo ſuo motu particulas propenſivas vel acidas in regno minerali, acido-alkalinas in vegetabili, alkalinas in animali perficit & ſiſtit, non aliter ac fermentatio quævis ſolet. Fermentatio omnis eſt ſalifica.

Ex hiſce liquet, in Antimonio principia illa tria Chymica non formaliter inexiſtere, ſed tantum certas ſpecificatas materiales particulas in illo latere, quæ aptæ natæ ſunt pro diverſitate additamenti vel Mercurii vel Salis vel Sulphuris ſchema induere.

Perſpectâ jam Antimonii naturâ è re fore duco ad Mercurii Sublimati naturam ac genium cognoſcendum deſcendere. Hinc.

CAPUT III.

Mercurii ſublimati genium indagat.

Hunc 1. quatenus ab omni ſalino contagio immunis ac liber eſt. 2. ceu corroſivum ac ſepticum paulo intentius æſtimare lubet. Mercurius inter generata vix par habens uti inter naturæ magnalia refertur præcipua : ſic quoque nonniſi qui veram naturæ cathedram poſſident , Chimiâ huc vecti hujus naturam explicare ac rimari ſcite noverint.

Mercurius vulgi eſt fluor æthereus ſaturatus particulis metallicis.

Nos Mercurium fluorem æthereum volatilem ſaturatum ſpecificis particulis metallicis conjicimus. Ex ſubtiliſſimis autem effluviis æthereis ac fluidiſſimis conflatum hunc eſſe Mercurium, præter artificioſam Mercuriorum metallicorum præparationem , (quæ abſolvitur effluviis æthereis ex Salibus invicem collidentibus ortis)

Probatur experimentis Chimicis.

ortis) præter rotundam (quæ propria eſt materiæ primi elementi) quâ ſemper gaudet Mercurius formam, ſequens mechanica veritati lucem ſuffundit. Mercurius communis ſi tractetur igne fortiter debitis in vaſis, miram aquæ cujuſdam inſipidæ elargitur copiam, ſemper tamen priori Mercurii vivi pondere ſalvo manente, uti *Boyleus in Chymiſtâ Scept. p.* 46. *Joh. Agricola in Poppium p.* 119. teſtantur. Alit enim Mercurius quendam magnetiſmum, qui dependet à particulis æthereis in Mercurio eminentibus, quæ vehementi caloris & ignis impetu in motum actuantur, novumque ætherem cum matrice ſuâ aqueâ attrahunt. Parili modo ut Spiritus nitri ſummè æthereus volatilis moleculis metallicis incorporatus vel etiam alkalinis uti cretæ, continuo abit in deliquium, copioſaſque allicit particulas æthereas ac lucidas,

Præparatione artificioſa. Aqua Mercurii.

quæ (si mixtura rite tractetur,) satis conspicuæ constituunt phosphorum *Balduini*. Sic quoque nonnulla vegetabilia ut aloe, cepæ, sedorum genera nitroso principio tersivo turgida, terræ matrici exempta diu germinant, neque facilè injucundâ marcescentiâ se crispant. Nunquam enim intermoriturum amicabile illud ac magneticum fœdus, quod nitro inferiori cum superiori intercedit.

Balduini Phosphorus.

Cur vegetabilia nonnulla tamdiu germinent?

Accedit quoque, quod Mercurius vulgi per Spiritum mundi aereum solvatur ob sympathiam uti *Ludovic. de Comitibus* tradit *tr. de metallis p.* 225.

Mercurii vulg. solutione.

Spiritus hic Mercurialis ærhereus quasi menstrui vicem gerens in subterraneis antris appellens ad metallicas minutias illas emollit, solvit ac fluxiles reddit, sicque compositus evadit fluor dictus Mercurius vulgi manus non madefaciens. Quapropter ab hoc Mercurio vulgi si partes terreæ metal-

metallicæ depeculentur artificiosa encheirisi, & Spiritus iste ab omni metallico contagio liberatus haberi possit, virgineus & philosophicus ille evadit, diciturque veris per ignem Philosophis Mercurius de Mercurio. Patrocinatur sententiæ nostræ *Philosophorum Coryphæus Geber*, qui *in aphorismis p. 161. inquit: continet argentum vivum in se Spiritum internum viventem & convertentem ignem, si de potentiâ in actum promovebitur, pro suo illum agnoscunt Philosophi Mercurio.* Assensum porro præbet *Acutissimus per ignem Philosophus Helmontius, qui tr. Progymnasm. meteori §. 14.* & seqq. Sulphur externum originalem metalli labem continens separare jubet à Mercurio vulgi, quo fiat Mercurius de Mercurio, qui deinde nullo igne potest in formam terræ præcipitari ob simplicitatem sui maximam, quæ aquæ elemento comparatur,

Fundam. præparandi Mercurium philosoph.

Mercurius de Mercurio quid?

cum terram id est Sulphur amiserit.

Præparatio Mercurii sophici.

Quo autem Mercurius homogeneus purissimus æthereus emancipetur è carcere impuro metallico, omnes ferme in eo desudant Chimici. Iteratas Mercurii sublimationes commendat *Ludovicus de Comitibus.* Singularem modum lavandi Mercurium vulgi commendat *Geber L. 2. part. 1. p. 125.* Optime sane depuratur Mercurius vulgi à scoriis suis terrestribus metallicis per amalgamationem, quæ potest institui vel cum regulo Antimonii Martiali & Lunâ, secundum præscriptum *Zwelff. in Pharmac. regiâ p. 360.* vel cum regulo Antimonii secundum *Philaletham in tr.* qui inscribitur, *Introitus apertus ad occlusum Regis Palatium.* Amalgamationem hanc perficiunt binæ additæ Dianæ columbæ, quas *Beccherus in suppl. secund. p. 118.* per Salia interpretatur. Hoc

Philalethæ Mercurius Philosophicus.

modo

modo per amalgamationem cum regulo Martiali (qui nil de Marte participat, in candidissimum enim cum nitro detonatur pulverem) à Mercurio heterogeneæ terreæ scoriæ, (quæ homogeneas particulas Mercurii non adeò contiguas relinquunt) felicissime præcipitantur, si præprimis verbera & imber accedant. Acquiritur sic decies iteratâ amalgamatione & sublimatione Mercurius virtuosissimus astralis ac splendidissimus; *cujus p. 2. p. 1.* auri radicaliter solvere possunt.

Hæc itaque elementa nim. Spiritus astralis subtilissimus & particulæ metallicæ constituunt Mercurium vulgarem, non autem hæ à Saturno & bismutho suam semper petunt originem, sed sæpe quoque alia metalla ingrediuntur Mercurii naturam. *Boyleus in Tr. de Coloribus p.* 47. solutiones Mercurii cum aqua forti celebratas non raro virides observavit; Elementa Mercurii vulgi.

 qui

qui color sine dubio dependet à particulis immixtis Venereis.

Mercurii Sublimati modus operandi.

Mercurius per se omni noxâ vacat intus assumptus pondere suo alvum cito perreptat, verum simul ac Salino contagio afficitur, statim septicus summeque deleterius evadit. Exemplum præbet lethalibus infamatus exemplis Mercurius ille corrosivus, qui in minimâ assumptus quantitate, auram suam acidam volatilem idealem in æthereum lymphaticum nectar ob consymbolicum magnetismum immediate evibrat, veneno post polluti hoc Spiritus animales consternuntur, ipsorum schesis & per consequens omnium ventriculorum in toto corpore fermenta vitalia destruuntur ac pervertuntur.

Ejus correctio.

Θεράστικῶς hæc Sublimati virtus optime castratur ac cicuratur solis alkalinis, quæ acidum effœminant & debellant *vid. Sennertus de consensu Chym. c.* 16. Oleosa quoque demulcentia, quæ

quæ ſuo contextu anfractuoſo, Oleoſis ac craſſis tricis acies excipiunt, obtuſioreque gibbo includunt, eundem cùm alkalinis promittunt effectum: Huc quoque ſpectat ſaccharum Saturni, à *Crollio in Baſil. Chim. p.* 389. commendatum ad dulcificandum corroſivum, in amplexus namque arripit ſalia fortiora, aceti particulis quaſi reviviſcentibus.

Hujus autem corroſivi meteoriſati Mercurii naturam accuratius paulo penſitare lubet, & primò ejus analyſin Chimicam inſtituere. Naſcitur hic fœtus ex ſemine Salino (puta ſale c. & vitriolo) connupto cum fœminino Mercuriali, coquuntur invicem Chymico igne in reſplendeſcens niveum hoc corpus. Præparatio Mercurii Sublimati.

Iſaacus Hollandus in operibus ſuis p. 177. præparationem inſtituit ſolo Sale comm. prius in aqua ſoluto & iterum coagulato (totum enim tunc ferme in Spiritum Hollandi.

acidum satiscit) addito tantillo Salis ammoniaci.

Fundamentum præparationis

Fundamentum omnis præparationis est, ut Spiritus salis acidus separatus aggrediatur globulos Mercuriales, seque intime ipsis agglomeret atque interponat, (cum solutio nil aliud sit quàm intima interpositio particularum solventis intra poros corporis solvendi) globuli enim ac micantia

Est, ut Mercurius v. solvatur Spiritu Salis, & Sublimetur.

illa Mercurii vivi elementa in Sublimato microscopio adhuc sunt conspicua. Solutus hic in Spiritu Salis Mercurius calore in sublime fertur: non secus ac Mercurius solutus in Spiritu Salis debite prius parte liquida evaporatâ sublimatus in stabile concrescit crystallinum corpus, exacte æquans naturam Mercurii Sublimati vulgaris.

An & quomodo solus Spiritus Salis elevetur a Vitriolo & Sale commisto?

Jam autem quomodo igne à misturâ Vitrioli & Salis Spiritus Salis acidus solus evehatur ac separetur, indagandum penitus venit. Salia acida fortiora ac penetrantioris

trantioris indolis è sedibus suis propellere ac quasi resuscitare salia mitiora congelata, loco Chymici axiomatis habendum: Sic Spiritus Vitrioli superfusus saccharo Saturni, vel solutioni coralliorum cum aceto destillato paratæ, in destillatione prodit merum acetum destillatum redivivum, quod in Saturno coralliis coagulatum fuit, relicto Spiritu Vitrioli in particulis Saturninis. Porro Spiritus Vitrioli commissus cum Sale c: Spiritum Salis propellit in destillatione. *vid. Williss. in Pharmac. p.* 160.

Spiritus Salis per arenam è retorta destillari potest ex Sale c. & Spiritu Vitrioli. Spiritus Salis acidus est Sal solutum.

Cum autem Spiritus hi acidi nil aliud sint quàm Salia metaschematismum passa, subtilisata ac fluorem igne nacta solo motu differentes, hinc eodem modo res procedit cum ipsis Salibus: Sic solutio Vitrioli commista cum Sale com. & destillata suggerit Spiritum Salis elegantem volatilem, non secus ac è Sale ammonia-

Probatur.

Spiritu Salis volat. per alembicum destillato.

co & Vitriolo bene permixtis nuper obtinui per alembicum (per quem omnes Spiritus minerales singulari artificio destillari possunt) 1. Spiritum urinosum 2. Spiritum Salis volatilem præstantissimum.

Quod autem Vitriolum solutum in Sal c. agat, ex hoc unico experimento abunde constat, nim. solutiones Vitrioli & Salis invicem combinentur, ochrea Vitrioli terrea pars fundum petit, (non secus ac fieri solet, quando solutio Vitrioli Martis cum arcano tartari maritatur) subtileque acidum principium nares vibrat. Ad rem quoque facit experimentum, cujus meminit. *Rolfincius in diss. de Antimonio c. XX.* destillavit nimirum quàm commode butyrum Antimonii miscendo Antimonium cum Sale comm. & Vitriolo: ubi Spiritus Salis aggressus Antimoniatas particulas in butyraceam offam abiit.

Præcipitatione.

Butyro Antimonii Rolfinciano.

Huc

Huc quoque trahendum esse existimo *Wedelii* experimentum publico scripto nuperrimo insertum & tale est. Miscuit Vitriolum comm. cum globulis à destillatione Spiritus Salis relictis, (qui adhuc sale abundant) & destillationi in retortâ igne aperto concredidit sicque elegantissimum Spiritum acidum volatilem Sulphureum viridiusculum acquisivit, qui etiam super alembicum cogi potuit. Spiritu volatili Wedeliano acido.

Ex præfatis itaque experimentis facile discimus atque animadvertimus, Vitriolum Sali comm. additum summe velificari Spiritus Salis elevationi: Sal nempe Vitrioli ceu fortius acidum aggreditur ipsum terreum Salis comm. hospitium, Spiritumque facit extorrem. Est autem Spiritus hic non purus putus Spiritus Salis, sed de consortio Sulphureo metallico revera participat, nim. Sulphuris Vitrioli maximè prægnans est, Cur Spiritus salis solus adscendat?

hinc non tantum viridi colore tingitur, verum etiam Mercurio Sublimato illud Sulphur intimat, quod conſpicitur in Mercurio Oleo tartari præcipitato, qui gratâ rubedine oculos paſcit, id quod phœnomenon in Mercurio Spiritu Salis c. ſoluto & Oleo tartari p. d. præcipitato non apparet: cum communis Spiritus Salis non tam copioſum poſſideat Sulphur: hinc albæ particulæ Mercuriales fundum petunt. Quod autem ex turpetho hoc minerali cum Spiritu vini nullâ rubicunda tinctura extrahi poſſit, non tam ambiguam reddit Sulphuris præſentiam, quàm Sulphureas Mercurialibus maxime intricatas & incuneatas eſſe oſtendit: parili enim modo è Cinnabari Antimonii nulla tinctura rubicunda cum Spiritu vini extrahi poteſt.

Mercurius Sublimatus Sulphur Vitrioli cuſtodit, probatur.

Tandem de prædominio particularum Mercurialium & Salinarum in ipſo Sublimato exiſtentium

Mercurius Sublimatus quantum de

ut

ut simus solliciti ipsa res suadet. Communiter statuunt utrarumque æquilibriũ. *Knoeffelius in meth. med. febr. malign. p.* 81. è Mercurii Sublimati librâ j. Mercurii currentis elicuit ℥vij. Verum oppono huic experientiæ aliam nim. *Glaseri qui in Chim. suâ p.* 253. dicit, se ex Sublimati librâ j. elicuisse 26 lothones Mercurii vivi cum butyri destillatione prodeuntes. Et sane mechanica sequens, quam ipse feci, omne dirimit dubium: nimirum Mercurii Sublimati ℥iv. si coquantur in lebere additâ s. q. limat. Mart. & aquæ c. magma quoddam Vitrioli forme emergit, quod igni arenæ commissum perelegantem exhibet Spiritum acidum volatilem Martialem: tandem post fortiorem Vulcani torturam prodit Mercurius dimissus vivus ad ℥iij. & ferme ʒj, qui alio receptaculo excipiendus est. Relinquitur crocus Martis subtilissimus. Hoc experimentum ultra partem;

Sale & de Mercurio participet?

Spiritus Mercurialis volatilis.

partem tertiam in Sublimato contineri particulas mercuriales abunde evincit. Progredimur nunc ad ipsam butyri ac Cinnabaris Antimonii præparationem. Hinc

---

CAPUT IV.

De Butyri ac Cinnabaris Antimonii præparatione, cum variis subnexis cautelis.

Antimonium quodnam optimum?

Eligatur ad hunc processum Antimonium bene striatum rubrisque punctulis scintillulans, quod bonam Sulphuris ac Mercurii arguit miscelam. Hinc non immerito *Generosissimus Boyleus in tentam. physiolog. p.* 30. occultæ Antimonii differentiæ adscribit, quod Cinnabaris Antimonii & regulus ancipiti processu nonnunquam attentetur.

Mercurius Sublimatus adulteratus quomodo dignoscendus?

2. In promptu sit Mercurius Sublimatus optimæ notæ, neque (suadente lucro) arsenico adulteratus,

ratus, cujus fucus patet Oleo tartari per d. instillato, loco enim flavedinis, (quæ expectatur à puro) offert sese ingrata nigredo, quæ tamen non prodit si arsenicum non in destillatione (quod alias fieri solet) sed in substantiâ Sublimato à fraudulentâ manu additum fuerit. Hinc non facile Mercurius Sublimatus pulverisatus emendus, suspicio enim de mixto arsenico crystallino nascitur. Vidi aliquando destillatam cum talismodi arsenico adulterato Mercurio Cinnabarim Antimonii à Chymico quodam insigni, mihi amico, qui Mercurium vitæ flavissimum præcipitavit è butyro, Spiritum autem Vitrioli ph. maximè Sulphur olentem indeptus fuit. Loco Cinnabaris in retortæ collo flores fusci coloris levissimi se repræsentarunt. Caput mortuum repertum fuit leviusculum gryseum præ se ferens colorem. *D. Wedelius* paucis abhinc diebus notabilis

Cinnabaris destillata cum Mercurio Sublimato adulterato.

notabilis experimenti me fecit participem, nim. Mercurius Sublimatus arſenico adulteratus miſtus fuit cum Antimonio ad Cinnabarim elevandam, verum loco Cinnabaris purum putum arſenicum rubrum ſe in conſpectum dedit in ſuperficie Antimonii hærens, quod nativam ſuam formam redoluit.

Cautelæ de Antimonii & Sublimati miſtione.

Ingredientia itaque probitate ſe commendantia rite miſceri debent. De hâc mixturâ tria præprimis attendenda ſunt.

1. Præſtat ſucceſſive conficere Cinnabarim, neque pro unicâ deſtillatione tam inſolitam farraginem aſſumere Antimonii & Mercurii Sublimati.

Cinnabaris Antimonii eſt Mercurius ſaltim laxvatus.

2. Auſpicatius ſemper res ſuccedit inque majori copiâ impetratur Cinnabaris, ſi plus de Mercurio Sublimato quàm Antimonio ad præparationem expetatur. Fundamenti enim loco hoc habendum, quod Cinnabaris pene nil aliud

aliud ſit quàm Mercurius larvatus ac ſchematiſmum paſſus rubrâque veſte indutus à tingentis Sulphuris Antimonii paucâ quantitate. 2. Quod Antimonium ferme totum, modo ſufficiens quantitas Sublimati præſto ſit, in Cinnabarinum concretum encheiriſi Chymicâ cogi & converti poſſit. *Febure Traitt. de la chem. part.* 11. *p.* 1016. Mercurii Sublimati *p.* 3. ad *p.* 1. Antimonii recipit. Melius autem hoc modo res procedit ſi p. 3. Mercurii Sublimati, p. 2. autem Antimonii aſſumantur v. gr. ℞. Mercurii Sublimati ℥vj. Antimonii ℥iv. Probatur.

3. Omnia ſingulatim prius bene pulveriſata in lapideo mortario exactiſſime miſceantur. Suſcitatur inſignis conflictus (qui dependet à Salibus in Antimonii particulas agentibus) cum æſtuante calore (ſi præpr. parum aquæ adſpergatur) & fumorum venenatorum (à quibus ſedulo caven-

dum)

Præparat. reguli Antimonii ſt. butyri ſine Igne.

dum) ingenti copiâ in aëra exſpatiantium, ita ut etiam *Olaus Borrichius in Act. Haffnienſ. Med. p.* 131. hoc pacto regulum Antimonii ſine igne liquari ac fundi poſſe experientiâ deprehenderit. Notabile quoque hoc loco eſt, quod ſine igne hoc pacto butyrum Antimonii compendioſiori modo poſſit parari, ſi nempe prædictæ mixturæ affundatur aqua c. ad ſufficientem irrorationem, adhibitâ digeſtione & leni evaporatione Salia Mercurium dimittunt, & Antimoniatas aggrediuntur particulas, inque butyroſum liquorem abeunt, qui per inclinationem ſeparandus, & exacte butyri Antimonii per deſtillationem parati naturam in omnibus ſervat. Hoc autem probe obſervandum, ſi Cinnabarim magis præ butyro deſideramus, ne mixturam humectemus, vel in cellam humidam illam ponamus, ſed ſtatim poſt mixtionem ad præparationem confugiamus.

Mix-

Mixtura itaque Antimonii & Mercurii Sublimati præfata retortæ vitreæ indatur inque arenam collocetur. De retortâ autem hoc probe tenendum est, ut bene figurata sit, collo sat longo ac amplo adornata; ne forsan copiâ Cinnabaris obstipato collo retorta disrumpatur, totusque labor perditum eat. *Mercurius enim, sunt verba Illustris Baconis de Verulamio in Histor. natural. cent.* 1. *p.* 762. *maxime crudum & aquosum corpus, calefactus arcteque conclusus eâdem cum pulvere pyrio vi pollet.* 2. Retorta ita collocari debet; ut fundum capellæ pene tangat: ingens enim requiritur ignis impetus ad Cinnabarim elevandam. Cautela de retorta. Quomodo collocari debeat?

Ignis primò non adeò intensus sed paulo modificatus & mitis sit, quo maceratio quasi quædam perficiatur, auctus postmodum, ut capella aliquâ ex parte candescat, prodit liquor albedine nitens, Encheireses de igne in principio recte administrando.

(quæ

(quæ oritur à particulis butyri Antimonii præcipitatis à vaporibus aqueis, qui leni calore elevati sunt in collum retortæ) succedit demum butyrum maxime limpidum, quod alio receptaculo excipiendum, prius tamen bene lutari debet, ne fumus malignus acido-volatilis in auras abiens perreptet nostros agros vitales, ibique haut inconspicuam pro indole suâ vitæ archivo affricet noxam.

Receptaculum probe lutari debet.

Hanc ob causam quoque *Helmont. in tr. de inspirat. p.* 490. *it. de Lithiasi c.* 9. *§.* 71. confectores Cinnabaris it. qui in auripigmento, stibio laborant, brevissimam agere vitam pronuntiat, & quamvis talismodi septici vapores vitam statim non tollant, abbreviant tamen eamque variis cladibus subjiciunt.

Confectores Cinnabaris vitam sibi abbreviant.

Serva ignis gradum, & si liquor luteus à particulis Sulphureis admixtis egrediatur, ut recte monet *Blasius in Beguinum p.* 283. fortifica ignem, & si

Quando ignis fortis ad Sublimandam Cinnabarim debear admoveri?

& si nullæ amplius decidunt guttulæ, cum chartâ convolutâ foramen retortæ obtura, vehementiorique ignis gradu admoto inferiorem retortæ partem candefactam, & materiam in illâ liquidam (quam diffractâ retortâ observavimus) redde: utpote ad Mercurii evaporationem non levis ignis gradus requiritur, quod patet, si auro cum Mercurio albefacto pristinum splendorem conciliare velimus, ipsum igniri debet.

Cumque totum artificium auspicati successus in ignis regimine consistat, placet perpaucas enchireses subjungere de hoc recte administrando.

1. Probe considerandæ sunt omnes circumstantiæ v. gr. structura furnorum, varietas capellarum, retortæ positio, quibus variantibus variare quoque ignis regimen debet, & hîc requiritur accuratum Chymici judicium: Si

enim capella sit nimis profuuda & retorta in infimam hujus regionem non locari possit, tunc omnino vehementissimum vulcani acumen addendum est. Hoc namque instar fundamenti tenendum: quod Mercurius non adscendat & in Cinnabarim mutetur, nisi retortæ infima pars in arenâ locata penitus, uti & materia in retortâ contenta aliquomodo candescat.

2. Cavendum ne sub destillatione butyri statim vehementissimus ignis detur: hoc modo quippe productio Sulphuris Antimonialis, quod ex connubio particularum acidarum & pinguium Antimonialium exsurgit, impeditur, & quod productum est, dejicitur, hinc nulla pene coitio vel amalgamatio Mercurii cum Sulphure hoc, ad Cinnabarinum concretum constituendum expectanda. Signum autem nimis fortis caloris est, si citatius buty-

rum

rum exeat, ita ut gutta guttam trudat, si retortæ collum variegato colore nimirum flavo, viridi, rubro, nigro statim pingatur: qui omnes dependent à destructione Sulphuris & variâ ejus texturæ ac pororum dispositione.

Fortior ignis gradus non debet dari in principio.

3. Quod attinet ignem suppressionis, hunc non semper ducimus necessarium: utpote in cucurbitulâ impositâ crucibulo arenâ repleto, ignem circularem administrando, si per retortam prius butyrum abstractum fuerit, Cinnabarim copiosissimam ex relictâ in retortâ materiâ obtinuerim. Verum si capella nimis sit profunda, ac arena in superiori parte non sufficienter incalescat, tunc ignis ἄνω circumspecte admotus promovet evaporationem atomorum Cinnabarinarum & collectionem in ipsius retortæ collo: hoc tamen probe tenendum, circa illam arenæ partem, ubi principium colli sepultum jacet

Ignis suppressionis non semper necessarius.

Quid observandum circa istum.

 (quod

(quod ad Cinnabaris concretionem destinatum) ignis fortior adhibeatur, ne concrescere incipiens Cinnabaris disjiciatur parte nim: Sulphureâ combustâ & Mercuriali in vas recipiens detrusâ.

4. Hæc omnia quamvis sese rite habeant, ita, ut hoc modo spatio 6. vel ad summum 7. horarum ex ℔ß. ana Antimonii & Mercurii nonnunquam Cinnabaris ℥iij. imò ℥iv. haberi possint: mihi tamen adhuc est alius modus notus ac familiaris, cujus beneficio sine ignis suppressione, sine igne arenæ, saltim igne aperto spatio horarum 4. ex prædicto pondere nonnunquam ℥vj. paucissimo Mercurio currente precedente sæpe obtinui & Jenæ tunc temporis discipulis quibusdam demonstravi. Et talem enchiresin Chymicorum nonnulli jam dudum animadverterunt: Sic namque *Dethardingius in furno suo docimast. p.* 166. ad præparationem

Optimus modus Cinnabarim destillandi igne aperto.

nem Cinnabaris retortam terream commendat & ignem apertum: verum ob firmiorem porocum vasis texturam *Zwelfferus in Mantiss. Spagyr. p.* 367. retortam vitream probe lutatam mavult seligere. B. *Dn. Ludovici in Pharmaciâ* crucibula duo inversa, ast probe lutata ad laborem hunc laudat. Accedit quoque quod Cinnabaris vulgaris igne aperto saltim ex cucurbitâ sublimetur. Optimus quidem hic modus, sed majori eget cautelâ & sane enchireses quædam hic summe necessariæ attendendæ sunt.

Ex destillatione butyri & sublimatione Cinnabaris relictum caput mortuum si omnibus Cinnabaris elementis destitutum est, fulget particulis splendentibus regulinis, quæ ut graviores in fusione materiæ ad fundum detrusæ, arborescentem elegantem nonnunquam repræsentant figuram. Quod si autem adhuc rubris pun- **Caput mortuum quando inserviat novæ sublimationi?**

ctulis fcintillulet præprimis in superficie, & chartæ affrictum obscurâ illam rubedine tingat, certum adhuc Mercurii Sulphurei indicium: qui etiam dimiſſus à Sulphureo conſortio, vivâ formâ facile in conſpectum venire poteſt, ſi cum forti decoquatur lixivio. Melius autem tunc eſt, ſi nova adornetur ſublimatio ſaltim in cucurbitulâ vulgo ſcheide Kölblein impoſitâ crucibulo: ſcoriæ in roſtro colli contentæ ac curioſius collectæ cum capite mortuo pulveriſato permiſceri poſſunt: ſic refundunt adhuc novam Cinnabaris quantitatem. Alias caput mortuum quàm optime inſervit præparationi reguli Antimonii, item Antimonii diaphoretici puriſſimi, in cujus confectione nitrum nullum edit ſtrepitum ob defectum Sulphuris in cap. mort. Nonnulli aquam ophthalmicam ipſi affundendo egregium concinnare volunt ophthalmicum, non

Scoriæ in collo adhuc habent uſum.

viribus

viribus inferius Rulandi celebri ophthalmico.

Caput V.

Singularia phœnomena in confectione Cinnabaris occurrentia exhibet.

Duo hîc præprimis obveniunt notatu digna, quæ ſingularem merentur meditationem: Nim: obſervavi non ſemel in confectione butyri & Cinnabaris omnium ingredientium ſingulare incrementum & Mercurii currentis inſigne augmentum. Nim: aſſumpſi Antimonii & Mercurii ſublimati ana ℔ß. Cinnabaris acquiſivi ℥v. & ʒj. ℈ß. Mercurii currentis ℥ij. & ʒij. butyri Antimonialis ℥iv. & ʒij. ℈i. Capitis mortui cum ſcoriis in retortæ collo relictis ℥iv. ʒiijß. ℈j. & grana xij. Computatis omnibus calculus oſtendit ultra ʒij incrementum

Mercurii vivi augmentum in Cinnabaris ſublimatione.

Probatur experimentis.

mentum acceſſiſſe. Quin imò ad ℨiij ß. aliquando obſervavi: Sed ponderatio in priori experimento inſtituta fuit accuratior. Porro experimentum feci hoc, aſſumpſi Cinnabaris ℥v. ʒj. & ℈ß. remiſcui cum limatur. ferri ℥vi. & cinerum clavellator. ℥ij. ex retortâ vitreâ probe lutatâ igne aperto deſtillationem adornavi & vehementiſſimo adhibito Vulcano obtinui Mercurii vivi ℥iv. & ʒiij ℈j. Hoc pondus cum prædicto Mercurii in deſtillatione butyri prodeuntis contractum efficit pondus ad ℥viß. ʒiß. & ℈j. Jam autem Mercurius in ſcoriis colli ponderavit ferme ʒij. Ergo in omnibus Mercurii ſunt pene ℥vij. Cum autem ſaltim ℥viij Mercurii ſublimati fuerint adhibiti credo ſane incrementum ſenſiſſe Mercurium: neque deeſt ratio: turget enim Mercurius Eſſentiâ quâdam æthereâ, quâ in particulas metallicas homogeneas Mercuriales magnetice

tice quaſi appellit, illaſque in fluorem vertit. Eſt enim Mercurii vulgaris ad Mercurificationem non levis opera, hinc quoque non inepte dixerunt Veteres: fac Mercurium, puta metallicum, per Mercurium ſcilicet communem. Communicatum habeo ab amico, quod ſi ſolutioni argenti cum aquâ forti inſtitutæ in generationem arboris Hermeticæ Mercurius jungatur, iſte Mercurius in majori quantitate ſeparetur, quàm additus fuerit. Ex eodem fundamento Mercurium plumbi & ſtanni parandi mihi modus eſt notus. Nim: ſolvatur Mercurii ſublimati, Vitrioli, Nitri, ana ℥ß. in aquâ vulgari miſceatur cum limaturæ ſtanni & plunbi ana ʒij. coque leni igne ad ſiccitatem: materiam relictam deſtilla & habebis Mercurii vivi pene ℥ß. Hic Mercurius cum prodeunte butyro & capite mortuo iterum miſceatur & vehementi ac diuturniori

Unde illud dependeat?

niori trituratione uniatur & iterum destilletur, & hoc 4. vicibus reiterari debet: tunc plumbum ac stannum pene totum vertitur in Mercurium currentem: scoriæ terrestres metallicæ nullo modo in pristinum metallum reduci possunt.

Mercurius Cinnabaris cur præferendus Mercurio vulgi?

Quod attinet usum ac vires Mercurii ex Cinnabari Antimonii extracti, vel etiam istius qui prodit cum butyro, sane præferimus illum longe Mercurio vulgari. Non solum enim in amalgamationibus cum metallis, (quas citius & minori quantitate additus perficit) virtutes suas nobilitatas exerit, verum etiam evaporatus ex cochleari argenteo relinquit maculam ex flavo rubicundam elegantissimam: quod signum absolutæ bonitatis est. Porro insignem quoque spondet medicationem; sic ab amico certior sum factus *Celeberrimum Norimbergensium Practicum Dn. Volckamerum.*

rum Mercurii è Cinnabari extracti & singulariter præparati usum plurimùm extollere in desperatis fere morbis. Puritatis hic character Mercurio procul dubio accedit ex amalgamatione istius cum Sulphure Antimonii. Nim. Mercurius cum particulas metallicas non possideat homogeneas; porisque gaudeat laxioribus, (in quibus consistit omnis metallorum impuritas) hinc non potuit non fieri, ut heterogeneæ plures impuræ terreo-aqueæ particulæ quæ Sulphuris externi nomine veniunt, in subterraneis pyrophylaceis copulam cum ipso ineuntes ejus texturam ac virtutes deturpaverint. Quo itaque purissimus ac virgineus fiat, partes illæ necessariò imprimis depeculandæ, quod non solum fit singulari trituræ ac lotionis Artificio; verum etiam amalgamatione cum Sulphure Antimonii, utpote hoc æthereis lucidis atomis turgidum dum in-

Ejus usus Medicus.

Cur purior sit Mercurio vivo?

time Mercurii texturam penetrat, ex poris præcipitat peregrinas illas terreas ſordes illaſque ex domicilio ſuo dejicit, ſimulque aqueas exhaurit ac abſumit, ut hoc modo per reiteratam ſæpius amalgamationem puriſſimus ac efficaciſſimus exſurgere poſſit Mercurius.

Quod attinet alterum phœnemenon, nimirum ingredientia ſub præparatione Cinnabaris Antimonii inſigne ponderis augmentum acquirere, id jam uberiorem requirit meditationem.

Ignis corporibus igne tractatis affricat aliquid.

Notorium eſt, corpora igne tractata & calcinata ſæpe magnum ponderis augmentum capere; Sic lateres cocti iiſdem qui ignem nondum ſuſtinuere ponderoſiores ſunt, quod etiam vulgo notum. Porro refert *Tachenius in Hippocrat. Chym. c. 27.* coralliorum integras ℥xij. igni reverberii per 6. dies ſubjectas trium unciarum augmentum acquiſi-

quisivisse. Eodem modo sese res habet cum quibusdam metallis ac mineralibus: Sic plumbum calcinatum in minium fortissimo igne reverberii notabili vincit quantitate illud, antequam in ignem fuerit positum. *Industrius Dn. Kunckelius in observ. Chym: p.* 32. elegantem insinuat observationem: Nim: reguli Antimonii ℔j calcinavit, usque non amplius fumum emiserit & semper post calcinationem graviorem illum deprehendit præter fumos consideratos. Idem fatum experiri stannum, non autem aurum, argentum, ferrum & cuprum certiorem me fecit nuper in Angliâ *Illustris Boyleus, Patronus colendissimus*, qui etiam in vitris clausis Saturnum vel Jovem calcinatum ponderis augmentum acquirere observavit; quod experimentum sane destruit rationem hujus phœnomeni communiter datam: nimirum acidum ligno-

Augmentum non debetur acido lignorum spiritui.

rum spiritum in poros alkalinorum corporum ferri, ibique sese coagulare, & pondus augere: in hujus impugnationem non volo ulterius adducere calcinati Antimonii beneficio radiorum Solis per speculum causticum collectorum ponderis incrementum, cum Anglorum curiosiores deprehenderint accuratâ institutâ ponderatione successum non semper respondere hujus experimenti.

Sed ignis menstruali virtuti.

Quærendum itaque illud corporum augmentum non tam in sale acido ignis materiali, quam subtili æthereo penetrantissimo, quod corpora menstruali suâ virtute dissolvere ac transmutare, illorum poros radicaliter permeare, ac particulas quasdam menstruales ipsis affricare aptum natum est: non aliter ac omnia menstrua solutis gravitatem quandam fœnerant. Sic si Mars vel Mercurius solvatur in aquâ forti & solutio præcipitetur sale com-

muni, ſemper metallum illud ſolutum ac præcipitatum, licet omni ſalſedine etiam per coctionem privatum ſit, ſemper tamen ponderoſius exſurgit. Eodem modo Saturnus in aceto ſolutus & ſpiritu Vitrioli præcipitatus pondere augetur.

Menſtrualem autem ætherei ſalis in igne contenti virtutem phœnomena varia ex hibent. Sic ſpagyricus quidam in *Actis Haſſnienſ. anno* 1671. *obſ.* 72. per menſem continuum ex capite mortui Vitrioli vehementiſſimo igne adhibito nigricantem liquorem elicuit abſque capitis mortui ſenſibili decremento. Porro hujus ſalis ætherei tranſmutantem virtutem ultro probant varia producta, quæ beneficio ignis ex corpore quodam metallico eliciuntur. Hinc *Doctiſſimus Dominus Morhofius in Epiſt. de metallorum tranſmut. p.* 30. *inquit: Vidi in Anglia Brabantum aliquem, qui* Probatur.

ſola

ſolo moderamine ignis ſine ullâ alius rei additione ex Saturni minerâ verum Vitriolum, Sulphur, ſal com, nitrum, acetum, tincturam, & plura alia parare potuerat. Adeoque eâdem ratione non immerito ponderis augmentum in præparatione Cinnabaris Antimonii obſervatum ſubtiliſſimo æthereo ſali à vehementiſſimâ flammâ proficiſcenti adſcribimus. Perginus jam ad

CAPUT VI.

De Butyri Antimonii Naturâ, & præparationis fundamento.

Butyrum Antimonii quid? ejus elementa.

Eſt butyrum hoc Antimonii nil aliud quàm Spiritus Salis concentratus turgidus, particulis ſtibiatis. Elementa habet duo unum recipiens fluidum Salinum, alterum firmum quod in poros fluidi recipitur. Iſtud debetur Spiritui Salis ſtabulanti in Subli-

mato,

mato, qui in destillatione hospitem primum deserens corpuscula Antimonii magis amica amplectitur, cumque illis in offam butyraceam fatiscit. Contineri autem in butyro genuinum Spiritum Salis acidum (præter supra allata) non infimi momenti rationes experientiæ fulcro innixæ clarum faciunt. 1. Cum Spiritu Salis c. æque ac cum Mercurio Sublimato, non item cum Spiritu Vitrioli prolectare quivis ex Antimonio butyrum potest. 2. Ipsum butyrum Antimonii (id quod notabile est) cogi ac vehi potest super alembicum, quod tamen renuit Spiritus Vitrioli gravior, 3. Spiritus dictus Vitrioli (potiori jure Salis) philosophicus miscelâ Salis tartari coagulatur in Sal Sali com. exacte æmulum. 4. incorporatus hic Spiritus moleculis Martialibus concrescit in Vitriolum, quod libero aëri commissum abit in deliquium,

Spiritus Salis non Vitrioli continetur in butyro. probatur.

quium, id quod solemne est cuivis Vitriolo cum Spiritu Salis com. parato.

Mercurius vitæ est naturæ Antimonialis.

Elementum siccum est proles Antimonii. Falsò nomine Mercurii vitæ Antimonium in butyro contentum salutatur vulgo; cum tamen nequicquam de Mercurio vivo participet, inservit namque loco crudi Antimonii, variis præparationibus, potest enim ex illo parari Sulphur, regulus, vitrum. Apud veteres tamen erroris illecebram hancce conjicio, quod sæpiusculè in Mercurio vitæ siccato post longum tempus conspexerint interludentia Mercurii vivi granula, quæ etiam sæpe observavi nova semper quasi progerminantia prioribus vivis ablatis. Debentur hæc sine dubio particulis Mercurialibus forti igne prolectatis, inque butyrum dejectis, in quo deinde solutæ (optime enim butyrum solvit Mercurius) & præcipitatæ tumulatæ jacuêre

Unde Mercurii vitæ nomen enatum?

cuêre in Mercurio vitæ, donec ab involucro Salino particulæ aqueæ vel Sal aeris æthereum continuo appellens illas vindicaverit, & conſpicuas reddiderit.

Mercurius vitæ an magis reguline vel Sulphureæ indolis ſit? Mercurius hic vitæ an magis Sulphuri vel regulo debeatur, contentionis ſerram vulgo inter ſe trahunt. Ego nil niſi Antimonium ſolutum ſuſpicor, ſalvâ manente particularum Sulphurearum & regulinarum miſcelâ: Antimonium enim attactu Salis acidi concentrati in pulverem album vertitur; deinde Mercurius vitæ temperamento Vulcani adminiſtrato inſtar Antimonii & vitrum paucis regulinis granulis interſtinctum, imò ſcorias (additione Salium) & regulum ſingulatim fundit; cum alias, ſi ſaltim Spiritus Salis admittat particularum regulinarum copulam, totus Mercurius vitæ in meracum debeat abire regulum.

Albedinem Antimonio fœnerat

Mercurii vitæ albedo unde? rat acidum, à quo alia particularum diſpoſitio lucem aliter refringens inducitur: teſtantur id ſolutiones coralliorum, minii cum acido menſtruo celebratæ, quæ magiſteria reddunt candidiſſima.

An Mercurius vitæ aqua calida flavus præcipitetur? Miror hîc *Tachenium*, & ex illo plures (alias circumſpectiores) tradere, Mercurium vitæ aqua ferventi præcipitem datum luteum præ ſe ferre colorem, cum tamen eventus rei nunquam ſuccedat. In cogitationem itaque deſcendi, *Tachenium* uſum fuiſſe Sublimato Veneto, qui Spiritu nitri maxime abundat; notum autem eſt, quod ſi Antimonio, à quo Spiritus nitri ſemel abſtractus fuit, aqua calida affundatur, illud flavedine tingatur. Experimentum hoc inſignem affundit lucem aliarum rerum explicationi v. gr. cur aqua calida in præparatione Antimonii diaphor. affuſa flavedinem plerumque illi ipſi conciliet, ſecus fit cum aquâ frigidâ,

gidâ, quæ non ita extrahit Sulphur latens & ob oculos ponit.

Porro quantum hoc butyrum de Sale, & quantum de Antimonio participet, indagandum venit. Observavi in butyro fluido p. 2. Antimonii & p. 1. Salis acidi contineri; nim. butyri Antimonii ℥iß. aqua affusâ, & Mercurio vitæ ab omni Sale eloto, dant Mercurii vitæ siccati ℥j. Ergo necessario concludere licet p. 1. nim. ℥ß. Salis acidi contineri in illo, quod jam aquæ communicatum est.

Quantum butyr. Antimonii de Sale acido quantum de Mercurio vitæ insit?

Butyrum Antimonii forti igne expressum in excipulo, sæpe quoque in nimis longo retortæ collo, non in fluidam & Olei dictam convenientem substantiam, sed in crystallinam condensatur massam, id quod fit ab æthere crassiore appellente seque interponente, uti v. gr. Olea fluida, mastiche ore macerata, admisso frigido aere, concrescunt: Mercurius

Quare butyrum Antimonii in destillatione indurescat?

cum

Aëri autem commissum liquescat? cum Viridi æris & Sale c. vulgo coagulatus, si per noctem stet in aqua frigidâ, mire indurescit. Butyrum hoc coagulatum in excipulo si aeri trananti exponatur à verberatione particularum aerearum, quæ Salia solvunt, continuo liquescit: & notatu dignum est, quod mensura & pondus butyro accrescat à particulis humidis substantialibus, quæ etiam processu temporis quasdam Mercurii vitæ particulas ad fundum præcipitant. Familiare hoc est omnibus Spiritibus concentratis acidis, vide in hanc rem singulare Experimentum de Oleo Vitrioli *in Curiosissimi Dn. D. Bohnii tr. de aëris in sublunaria influxu p.* 48.

CAP.

Caput VII.

De Medicamentis è butyro Antimonii præparandis.

Eget butyrum Antimonii nullâ rectificatione, cum successu temporis se à crassis scoriis liberet ac purget dum per aerem solvitur, adeò ut verissima sit *Vigenerii de Igne & Sale c.* 43. sententia, nim. Salia in aëre soluta per se magis se depurare ac subtilisare, quàm fit per 12. alias dissolutiones, & purgationes. Butyrum ad usum internum non pauci reformidant metuentes vel insignem corrosivitatem, vel stibiatas δρίστικας in eo latentes particulas, verum inánis omnis metus cujusdam noxæ, quò enim concentratior Spiritus Salis acidus, eò minori quantitate propinari debet. Quod attinet atomos Antimonii in butyro contentas, hæ cum acido exhibitæ, quod Sulphur volatile mire figit ac deprimit,

Butyr. Antimonii nulla eget rectificat.

Ejus usus internus purgans.

primit, non adeò drasticam exerunt vim. Sic Spiritus Vitrioli digestus super vitrum Antimonii flavum acquirit colorem & saltim purgat per inferiora *v. Crollius in Basil. Chym. p.* 96. Imò ipse testatum facio, quod butyrum Antimonii ad gt. 3. assumptum mihi post lenem subsequutam nauseam alvum blande subduxerit. Ejus usus externus frequentior est in bubonibus pestilentialibus, herpete, ulceribus malignis, cancro, gangrænâ, *v. Joh. Agricola in Poppium p.* 143. & *J. P. Faber* passim in curation: Ad verrucas quoque tollendas *Autor Gallus Tibau cours de la Chemie p.* 180. mire extollit. Podagricos quoque dolores illud ad ℨj. mistum cum Spiritus vini ℔ß. instar incantamenti tollere, Autor est *Wepfferus Practicus felicissimus in Msto. Basilius Valentinus in curru triumphali p.* 268. ex butyro cum Spiritu vini iteratâ rectificatione parat

Externus in herpete, bubon. ulceribus, Cancro.

In verrucis tollendis.

In Podagra.

parat Oleum rubrum quod in ulceribus malignis cancrosis magni æstimat. Rubedo debetur texturæ Sulphureæ, quæ proficiscitur ab acido Spiritu Salis & Spiritu vini, si hæc præprimis calore & intestinâ particularum agitatione inter se actuentur. Testantur id tincturæ rubicundæ coralliorum, quæ eodem modo, cum Spiritu Salis d. fiunt v. *Gansii Histor. Coralliorum. p. 62.* item olea, quæ emergunt ex miscelâ Spiritus acidi fortissimi v. gr. Spiritus nitri cum Spiritu vini; si enim Spiritus nitri d. paratur ac destillatur, relinquitur Oleum crassum in cucurbitâ.

Oleum rubicundum Bas. Val. ex butyr. Antimonii

Unde ejus rubedo?

Butyrum quoque exactissime solvit aurum, imò radicaliter hoc cum illo fermentare & per rotam philosophicam deducere norunt Chymici, sunt verba Crollii in Basil. Chym. p. 70. Martem quoque it. Saturnum, Lunam facile quoque in poros recipit, ita ut hâc

Variæ solutiones metallorum cum butyro.

Modus omnia bezoardica per compendium parandi. Bez. Mercuriale.

encheiresi per compendium quasi possint parari omnia bezoardica, *vid. de his B. Dn. Ludovici Pharmac. p.* 329, 330. Elegantissimum quoque Bezoardicum Mercuriale ac solare paratur, si Cinnabaris Antimonii prius solvatur in butyro, pulvis flavus cum aqua c. præcipitetur, cui affundatur aqua regis, in quâ aurum solutum fuit, sæpiusque ab eo abstrahatur, relictus pulvis edulcoretur Spiritu vini. Vid. plura de hoc Processu *in Pharmacop. Schröderianâ p.* 412.

Mercurii vitæ præparatio.

Quando butyro Antimonii aquam vel frigidam vel calidam affatim affuderis, subsidet paulatim lactescente in liquore pulvis niveus, qui diligenti ablutione edulcatus Mercurii vitæ nomen sortitur. Præcipitatio fit à particulis aqueis Salium ramenta amplectentibus, hinc non possunt non è poris decidere particulæ stibiatæ. Aqua Spiritu acido ebria

Spiritus Vitrioli philos. destillatio.

filtrata

filtrata per chartam emporeticam miti decoctione asperrimus fit liquor, qui obliquâ stillatione per focum in arena elutriatus longis parasangis anteit Spiritum Salis comm. Fovet enim in sinu subtile quoddam acidum Sulphureum ab Antimonio & Vitriolo profectum, imò tenuissimas Antimonii atomos, quæ in conspectum facile veniunt, modo Spiritus Vitrioli Spiritui Vitrioli philosoph. concentrato affundatur. Inservit hic Spiritus extractioni Tincturarum 4. florum Cordial. it. ad tincturam *Mœbii* aperitivam ejus singularis usus, modo Oleo tartari p. d. debite ejus corrosivitas refringatur, & torna Solis, vel rosis aut santalo rubro saltim tingatur. Porro si hic Spiritus limaturæ Martis mundæ affundatur, emergit liquor, qui leni evaporatione in Vitrioliforme coagulum condensatur, cui si Spiritum vini combines, exsur-

Sulphuris Vitrioli & Antimonii prægnans est.

Inservit Tinctura Mœb. aperitivæ.

Tincturæ Martialis aperitivæ.

git tinctura aperitiva Martialis non inelegans, quæ cum arcano tartari ã. mista tincturam Martis *Zwelfferi*, cum Saturni saccharo Tincturam antiphthisicam Gramanni constituit, utramque rubicundam, atque viribus nobilissimis fulgentem.

Tinctura Martis Zwelff. Tinctura antiphthis. Graman.

Si Spiritus Vitrioli philosoph. per aliquot dies stet super Mercurium vitæ, fit iste Mercurius gravis, splendescens & fundum petit ab associatis telis Salinis, color illius lacteus mutatur in luridum. Admodum fortiter operatur hic Mercurius; contra bene elutriatus aqua calida non tam validus est, ac si spicula Salina adhuc in porulis hæreant. Qualitas enim corporum drastice operantium Spiritualis per se non agit, nisi in effectum ducatur à Sale acido. Hinc per alcalia, quæ acidum prorsus castrant ac destruunt correctio omnium venenorum, purgantium, quàm commode

Mercurius vitæ quomodo fortior in operando reddatur?

Unde ejus virtus emetica proficiscatur?

modè perficitur, vide de hac re erudite differentem *Ingeniosissimum Pechlinum in Exercit. de Purgant. p.* 197.

Butyro Antimonii si Oleum tartari p. d. instilletur, Mercurius vitæ corrigitur & cicuratur fitque catarcticus, sed notandum, quod Sal alcalinum acido prædominari debeat. Purgari quoque perhibetur, si Mercurius vitæ spiritu vini præcipitetur. it. si cum Sale c. misceatur. Mercurii vitæ correctio. Mercurius vit. purgans. Rosa Mineral. emetica.

Alia ex butyro Antimonii commisto cum urinâ humanâ putridâ, præcipitant Mercurium vitæ roseum (ast maxime pallidum) si præprimis urina cum butyro digeratur, neque statim per inclinationem separetur. Conciliatur huic pulveri color elegantior ac virtus commendatior, si Mercurius vitæ imbibatur Ess. santali cum Spiritu Vitrioli d. paratâ, & Oleo cinnamomi postmodum irroretur. Dicitur hic pulvis Ro-

ſa. mineralis *A. Salæ* emetica. Porro Mercurius vitæ cum terrâ foliatâ tartari in Crucibulo liquatus in ſchema rubrum vertitur, ex quo cum Spiritu cochleariæ extrahitur elegantiſſima Tinctura Antimonii antiſcorbutica v. *de hâc Hartmanni Commentar. in Crollium p.* 74. Cœterum hic Mercurius ã cum nitro detonatus & arcano tartari nuptus virtutem leniter alvum ſubtrahendi acquirit, quo arcano tartari purgante ſæpiſſime uſus fuit *B. meus Parens.*

Tinctura Antimonii è Mercurio vitæ Hartman.

Arcanum tartari purgans.

Bez mineral.

Tandem Mercurius vitæ cum 2. l. 3. partibus nitri detonatus (vel ſi Spiritus nitri juſtâ quantitate ab illo abſtractus fuit) acquirit virtutem diaphoreticam, & vocatur bezoard. minerale. Notabile autem hîc eſt, quod in detonatione nullus ignis motus ac ſtrepitus (qualis in præparatione Antimonii diaphoretici fit) attendatur, quod dependet à Sulphure

plure in Mercurio vitæ maxime fixato & ōbtuſo, hinc quoque bezoarticum minerale gratâ ſemper nitet albedine. Cur albedine ſemper niteat?

Reſtat tandem egregium explicandum phœnomenon, cur nim. Spiritus nitri affuſus butyro Antimonii tantam excitet effervescentiam, cum calore vix tolerabili & præcipitatione particularum Antimonialium concomitante ac ſubſequente. Communiter aſſerunt, acidum debilius cum fortiori ſummo collidere impetu, hinc Spiritum nitri ceu debiliorem cum butyro Antimonii acido fortiſſimo impetum atque conflictum exercere. Verum non ſufficit hæc ratio; perſpicimus namque Spiritum Vitrioli, Onis, vel Salis butyro affuſum non ſimilem exercere effectum, ſed ſaltim nitroſa id præſtare, v. gr. Spiritum Vitrioli, aquam fortem, (quæ à Spiritu nitri nil differt, niſi quod per fermentationem cum Nitroſa cur cum butyro Antimonii conſligant? Aqua fortis quomodo differat à Spiritu nitri?

cum terrâ Vitrioli in destillatione Sulphur magis explicatum ac volatile factum, hinc Spiritus nitri abstractus à limat. Martis in arena per retortam, veram aquã fortem reddit) it. aquam regis, secundum *Crollium in Basil. Chym. p. 135.* Nitrum quoque in Crucibulo liquatum & butyro Antimonii immissum eundem effectum ac Spiritus nitri mihi præstitit. Spiritus enim acidi nil aliud sunt quàm Salia æthereo ignis motu fluorem adepta, hinc quoque æque Sal c. & Spiritus Salis armat ac commasculat Spiritum nitri ad aurum solvendum, uti & ipsum nitrum Spiritum Salis vid. *Billich. in observat. Chym. p. 60.* Alii existimant Spiritum nitri cum Spiritu Salis concentrato hanc collisionem efficere. Ast neque Spiritus Vitrioli philos. maxime concentratus cum Spiritu nitri ebullit.

Vera ratio effervescentiæ.

Veram itaque rationem solicita indagine jam prosequi nobis animus

mus est. Præsupponimus autem 1. aquam regis constare sive componi è Spiritu Vitrioli, vel aqua forti acuata cum sale com. vel Sale ammoniaco aut Spiritu Salis c. 2. Butyrum Antimonii (ut supra docuimus) esse Spiritum Salis concentratum, fœtum particulis Antimoniatis. 3. Aquam regis quamcunque cum Antimonio pulverisato it. cum regulo Antimonii mirum quantum effervescere cum graveolente aquæ fortis odore in aera exspatiante, cum summo calore, ita ut fracturam sæpe vitrum minetur, si præprimis calido in loco mixtura foveatur. Ex hisce præsuppositis facile colligimus, Spiritum nitri vel aquam fortem it. nitrum crudum butyro Antimonii additum cum Spiritu Salis (in butyro contento) degenerare in aquam regis, quæ deinde Antimoniatas particulas latentes summâ vi aggreditur, ingentemque excitat strepitum cum

summo calore, qui debetur velocissimo particularum æthꝫrearum motui. Spiritus enim quo magis abundat Sale æthereo, uti aqua fortis, Spiritus nitri, eò cum alcalinæ naturæ corporibus majorem suscitat effervescentiam majoremque æstum. Præcipitatio Mercurii vitæ proficiscitur à particulis acidis butyri, amicabile mutuum conjugium ineuntibus cum nitrosis, hinc cum in mutuos amplexus hæc Salia rapiantur, non possunt non in poris Spiritus Salis antea contentæ minutiæ Antimoniatæ subsidere ac fundum petere, non secus ac Mercurius solutus in aqua forti, immisso Sale c. vel Spiritu Salis (dum fit aqua regis) præcipitatur. Notabile autem hoc loco est, quod butyrum Antimonii si pauxillum aquæ c. prius fuerit admixtum (quo Mercurius vitæ præcipitetur) cum Spiritu nitri non effervescat, neque etiam hoc facit

Calor ingens unde?

Cur Spiritus nitri præcipitet Mercurium vitæ e butyro?

Interdum butyrum Antimonii non effervescit cum Spiritu nitri.

cit Mercurius vitæ cum aqua præcipitatus & exſiccatus ſi cum aqua forri miſceatur. Ratio eſt: quod nimirum ab affusâ aqua communi textura Mercurii vitæ pororum ac particularum jam immutata ſit, hinc non datur aquæ regis in ejus poros ingreſſus ac aditus. Spiritus nitri igne arenæ à butyro Antimonii abſtractus mutatur in aquam regis, quæ Solis repagula exactiſſime reſerat, reſiduo in fundo vaſis Bezoardico minerali. Aqua regis aurum ſolvens.

Caput VIII.

Cinnabaris Antimonii naturam ac elementa docet coloremque ejus rubicundum explicat.

Conſiderata butyri Antimonii natura, ut mentis flectamus aciem ad Cinnabaris Antimonii indolem, principia conſtituentia coloremque ejus coccineum perſcrutandum, ipſius nobiliſſimæ

ſcientiæ dulcedo & rei gravitas expoſcere videtur. Nim: Cinnabaris Antimonij nil eſt aliud, quàm Mercurius vivus cum Sulphure Antimonii amalgamatus & ſic in corpus ſtabile ex obſcuro rubicundum beneficio ignis commutatus. *Doctiſſimus Dn. Wedelius* ſtatuit illam nil aliud eſſe quàm Mercurium Sublimatum dulcem Sulphure ſive tincturâ Antimonii embryonatum & impraegnatum. *v. Pharmac. p.* 139. quod etiam ſuo ſenſu verum eſt. Nim: Mercurius dulcis dicitur ſenſu Medico, quia eſt inſipidus, eſtque nil aliud quàm Mercurius vivus particulis acidis ſalinis impraegnatus proportionaliter interſperſis ac ipſi mixtis; notanter dico, certam proportionem ſalis acidi requiri ad Mercurium dulcem conficiendum: Mercurius enim Sublimatus communis, in quo prædominantur partes ſalinæ, ſecus ac ferre poſſunt Mercuriales, ſum-

Cinnabaris deſcriptio.

ſummè corroſivus ac virulentus exiſtit: quod ſi autem exuberans ſalinarum particularum portio tollatur ac dematur, vel earum abſtractione cum Antimonio in butyrum, vel debitâ ſalis tartari alkalici copiâ additâ, (quæ enchireſis h. m. Mercurium dulcem parandi mihi optime nota) vel novo Mercurio vivo adjecto, qui globulos ſuos minutiſſimos ramentis ſalinis interponit, exurgit Mercurius dulcis. Sic eodem modo in noſtro opere, acidæ particulæ Mercurii Sublimati deſtillatæ aggrediuntur particulas Antimoniatas, ac fatiſcunt in texturam Sulphuream (Spiritus enim acidus quivis ab Antimonio abſtractus inflammabilem ex illo producit ſubſtantiam) quibus particulis Antimoniatis acidis Sulphureis ſeſe intime atomi Mercuriales aſſociant, acidum illud in amplexus arripiunt ac invicem maritatæ in ſublime feruntur, conſtituuntque ſtabile

Mercurius Sublimatus quomodo dulcis paretur?

Fundamentum præparat. Cinnabaris.

corpus rubicundum, quod ſapore, texturâ, friabilitate, modo concreſcendi, non differt à Mercurio dulci, niſi quod ab aſſociatis atomis Sulphureis Antimoniatis colore rubicundo imbutum ſit.

Elementa Cinnabaris.

Patet itaque ex quibus principiis ac elementis conſtet Cinnabaris nim: ex Mercurio, & Sulphure Antimonii cum Spiritu ſalino acido recluſo. De Mercurio autem maximam partem participat: eſt enim Cinnabaris Antimonii graviſſima, & pondus pene adæquat ipſius Mercurii, quod clarum fit ſeqv. experimento:

Quantum de Mercurio participet?

Aſſumpſi vitreum vaſculum, & exacte indidi Cinnabarim Antimonii bis rectificatam & ponderavi lance accuratiſſimâ adhibitâ drachmas quinque & ſcrupulum ſemis. In illud ipſum vitrum indidi Mercurium præcipitatum communem, & replevi illud ac cum Cinnabari factum fuit, & ponderavit drachmas quinque & grana

Probatur.

grana viginti octo: Mercurius itaque granis 18. plus ponderavit. NB. Vitri pondus separatim fuit institutum. Gravitas itaque Cinnabaris dependet proculdubio à Mercurio, omne enim Sulphur levissimum est. 2. Quod Cinnabaris nostra pene tota sit Mercurialis, probatur porro, quia ad Sublimationem Cinnabaris major quantitas Sublimati requiritur quàm Antimonii: magna enim pars Antimonii relinquitur, quod cum novo Sublimato remixtum adhuc magnam quantitatem præbet Cinnabaris: Et hoc modo pene totum Antimonium, cum omne in Sulphur verti possit, in Cinnabarim redigi potest non obstantibus particulis regulinis. Verum quidem est & experimentum plus vice simplici feci, quod regulus Antimonii à Sulphure Antimonii pene liberatus & ternî vice per ignem & salem Nitri purificatus, & cum Sublimato

Regulus Antimonii cum Sublimato non dat Cinnabarin.

mixtus (in destillationem menstrui optimi secretioris) ne granum quidem Cinnabaris largiatur: nihilominus particulæ regulinæ adhuc cum Sulphureis conjunctæ in Cinnabarinum concretum invicem satiscunt. 3. Ad Cinnabarim. comm: præparandam requiri p. 4. Mercurii vivi & p. 1. Sulphuris vulgo notum. Cinnabaris hæc pene eodem gaudet pondere cum Antimoniali rectificatâ, nisi quod illius pondus ad unciam unam differat granis viginti tribus. 4. Mercurius è Cinnabari Antimoniali resuscitatus ferme totius Cinnabaris pondus in retortum prius injectum adæquat, ut scribit *Febure in Chymiâ p.* 657. Experimentum instituendum est cum limaturâ martis: Salia enim alkalina & omnia calcinata huic præparationi minus inservire persuasum meum habeo animum. Instituti nimirum aliquando purifi-

Quid observandum in resuscitatione Mercurii?

cationem

cationem Mercurii, & triturâ diligenti Mercurii vivi uncias 6 permiscui cum salis tartari unciis decem tamdiu, donec sal hoc nigrum ac gryscum redditum sit, globulique Mercuriales ubique dispersi fuerint. Commisi hanc materiam retortæ vitreæ & ignem dedi apertum primò leniorem, post fortissimum & ultra quatuor uncias non prodiit Mercurius. Cui causæ hoc adscribendum, adhuc suspendo judicium meum: invigilare enim huic experimento ulterius volo.

Patet ex antea dictis quàm facile, Cinnabarin nostram pene totam esse Mercurialem & ab ipso Mercurio gravitatem, consistentiam, texturam, imo virtutem possidere, illamque inter medicamenta Mercurialia optimo jure referri debere; de quo infra mentionem injiciemus.

Quod attinet alterum elementum Cinnabaris, nim. atomos stibiatas

Sulphur Antimonii acidum inesse

Cinnabari probatur.

ſtibiatas Spiritu acido in texturam Sulphuream commutatas : illæ abunde in noſtrâ Cinnabari ſe offerunt ac patefaciunt : modo cum lixivio forti decoquatur, & tinctum lixivium ſeparetur ac cum acido præcipitetur, Sulphur naniſcimur haud inelegans puriſſimum, quod fluit & leviter ardet inque auras pene totum abit flammæ admotum.

Acidum autem Sulphuri Antimonii eſſe immixtum ceu ligans ac coagulans principium, quamvis guſtum non afficiat, exindè liquet, quia 1. vapores illi rubicundi, qui in Sublimatione Cinnabaris è retortâ prorumpunt, & in Cinnabarim coaleſcere debent, odorem acidum ſpirant, eundemque ſaporem referunt. 2. Mercurius in Cinnabari ab acido Sulphuris ligatus non ſui juris fit formâque vivâ prodit, niſi additis alkalinis acidum abſumentibus ac deſtruentibus. 3. Ab hoc acido Cinna-

Cinnabaris accidit, quod limatura martis cum illâ permixta ad revivificandum Mercurium, in crocum versa in retortâ semper reperiatur. 4. Nullum Sulphur elemento acido fixativo ac coagulativo destitutum si non formali tamen materiali & potentiali est imbutum: quod pluribus deducere hujus non est loci.

Tandem non excludendæ sunt à principio constitutivo Cinnabaris particulæ Sulphureæ vitriolatæ, quæ nim: delitescunt in Mercurio Sublimato. Notum est, ex mixtura Vitrioli & Salis (quæ ad Sublimationem Mercurii requiritur) destillari posse Spiritum Salis Sulphure Vitrioli flavo copiosissimo imprægnatum, hoc Sulphur in Sublimatione Mercurii procul dubio in amplexus arripit, & secum vehit: cum ille maxime gaudeat consortio Sulphureo. Hinc quoque patet ratio, cur solutio Sublimati, instillato

Particulas Sulphureas Vitriolatas inesse concluditur.

ſtillato Oleo tartari per deliquum rubeſcat. Sulphur itaque hoc Vitriolicum Mercurio Sublimato intime remixtum abire in conſtitutionem Cinnabaris, ex poſitis facile colligere poſſumus.

Perſpicimus itaque Cinnabarin maximam partem ex Mercurialibus, deinde ex Sulphureis Antimoniatis & Vitriolatis acidis particulis eſſe conflatam.

Diverſæ Cinnabaris præparationes.

Cognitis jam principiis & naturâ Cinnabaris facile eſt perſpicere rationes diverſæ hujus præparationis à quibuſdam inſtitutæ.

Cinnabaris Helmontiana.

Sic *Helmontius* ſuam Cinnabarin parat hoc modo: primo conficit Sulphur Antimonii ex Antimonio crudo cum aquâ Regis, (quod exacte naturam Sulphuris comm: refert) Sulphur autem longe elegantius ac copioſius fit, ſi non tam cum aquæ Regis nimis forti menſtruo quam magis temperato nim. Spiritu Nitri Bezoardico præparetur, (quod colore,

re, ſapore, fluiditate imò in omnibus pene ſimile eſt vulgari Sulphuri) hoc leni igne liquat & commiſcet intime Mercurium vivum: adornat poſtmodum Sublimationem, quâ virtuoſiſſimam elegantiſſimamque obtinet Cinnabarin.

Porro Cinnabaris Antimonii, ad imitationem Mercurii iſtius præcipitati fixi (quem deſcribit *Febure in Chymiâ. p. 661.* & conſit ex Mercurio vivo, Sale Ammoniaco, & Sulphure c.: triturâ Mercurius cum Sulphure, quod notabile eſt, h. m. conjungitur & amalgamatur, poſtmodum mixtura deſtillatur, & Cinnabaris elegantiſſima vaſis lateribus apponitur) ſi loco Sulphuris com. aſſumatur Sulphur Antimonii. Febure.

Huc pertinet quoque Cinnabaris Antimonii *Wedeliana*, quam *anno 3. Ephemer. German. p.* 114. communicat, & præparatio talis eſt: ℞. Sulphuris Antimonii cum lixivio Cinnabaris Wedeliana.

lixivio saponar. facti ℥iij. Mercurii Sublimati ℥iv. pulverisata & mixta in mortario lapideo, cùm spatulâ ligneâ indita sunt retortæ angustioris orificii datusque ignis κάτω in principio levior, hinc sensim auctus, donec tandem omnia, attamen sine igne suppressionis canduerint. Primùm exiit butyrum aliquomodo empyrevmaticum, hinc se ostendit Cinnabaris anticâ parte colli retortæ, præcedenti ut solet quasi iridis splendore. Collecta fuit Cinnabaris fere ad unciam unam cum Mercurii vivi circiter tantundem.

Nostra. Tandem differt ratione præparationis Cinnabaris sequens quam ego maximopere æstimo: Accepi solutionem Mercurii Sublimati cum aquâ c. institutam ad ℥x. ita ut Sublimati contineret ℥iij. solutionis Sulphuris Antimonii cum lixivio factæ (qualis est illa ex quâ Sulphur sic dictum Antimonii auratum præcipitatur) ℥v. com-

℥v. commiſcui invicem & poſt conflictum Sulphur Antimonii cum Mercurio præcipitato in fundo ſeſe junxit eleganter rubicundum. Liquorem ſalinum ſupernatantem decantavi, & recenti aquâ c. additâ ſalſedinem, aſt non penitus omnem, elutriavi, materiam ſiccavi, in mortario lapideo calido forti triturâ optime commiſcui, deinde Sublimationi in retortâ vitreâ igni aperto leniori commiſi, & deſtillavit primo liquor quidam admodum Sulphureus empyrevmaticus ad drachmas ferme tres: ignem urſi & inveni fractâ retortâ Cinnabaris longe rubicundioris ac elegantioris illa, quæ communi modo præparatur, unciam unam & drachmas quinque. In retorta corpus nigricans ſalinum interſperſis paucis globulis Mercurialibus fuit relictum. Adeò hunc modum Sublimandi Cinnabarim pene optimum judico: aſt butyrum deperditur. Hiſce

Unde color Cinnabaris purpureus?

Hisce pensiculatis omnibus restat jam ut colorem illum purpureum, quo Cinnabaris fulget, unde nim. ille dependeat, inquiramus. Deducitur ille dubio procul à variâ texturâ ac dispositione particularum Mercurialium, quæ lucis radios ita reflectunt ac modificant, ut ad oculum spectatoris color rubicundus sistatur. Dispositio autẽ talis pororum ac particularum inducitur Mercurio plerumque vel à Sale ignis æthereo, vel ab admixto Sulphure, utroque prædito facultate tingendi. Sic Mercurius vivus solo æthereo ignis sale sine ullius rei additione igne Chymico præcipitatur in corpus rubicundissimum durum.

Hinc quoque si Mercurii vivi ℥j igne forti ex retortâ vitreâ destilletur, in vasis fundo & circa ejus latera parum rubri pulveris adhærebit. v. *B. Parentis Clavis Pharmaceut. Schröderiana. p. 265.*

Saturnus

Saturnus qui totus fermè Mercurialis est (hinc quoque gravissimus post Solem & Mercurium) igne reverberatorio tractatus vertitur in minium rubicundissimum. Cœterùm Sulphura maximè apta nata esse corpora Mercurialia tingendi ac rubicandum illorum colorem per intima quasi dissemi- nandi ac propagandi, plurimis clarum fit experimentis. Sic ratio patet, cur aurum pallidum, si per Antimonium, quod maxime Sulphureum est, fundatur, vel saltem cum tartaro & Sulphure c. (ut aurifabri solent) coquatur, colorem suum flammeum aureum reassumat. Aurum autem *dicente Gebro l. c. p.* 125. nil est aliud, quàm corpus creatum ex substantiâ subtilissimâ argenti vivi, & ex substantiâ paucâ Sulphuris mundi & puræ rubedinis illam tingentis. In hujus confirmationem valet illud: quod nonnunquam reperiatur album, ut

Sulphur aptum est tingendi Mercurium.

refert *Dn. Boyle tentam. Physiol. p.* 27. cui colorem parum veneris admixtum iterum fœnerat.

Porro Mercurius dulcis admiſtâ Sulphuris Antimonii cum ſale ammoniaco ſublimati paucâ quantitate, & trituratus cum aquâ c. colorem luteum ſaturatum acquirit. Mercurius quoque ſublimatus corroſivus pulveriſatus, cui Cinnabaris Antimonii particula adjecta fuit, affuſione aquæ com. in rubicundiſſimam pulverem vertitur. Turpethum minerale, (quod fit ex ſublimati ſolutione præcipitatâ cum oleo tartari per deliquium) ob particulas Sulphureas Vitriolatas admixtas, quæ mire colorem rubicundum explicant, elegantiſſimâ rubedine gaudet.

Simili modo Mercurius tùm à Sulphure com. tùm à Sulphure Antimonii in noſtrâ præparatione mire tingitur, & veſte purpureâ induitur. Quod autem hic color

color à texturâ ſaltim particularum Mercurialium immutata originem ducat, ac ſolummodo colorem ſuperficialem, non radicalem, eſſe evincitur ſeqv. experimentis: nim. Cinnabaris Antimonii cum ſale ammoniaco miſta & ſublimata in cucurbitulâ per arenam elargitur flores nigros, cum tamen ſal ammoniacam cum Antimonio mixtum flores producat rubicundos. Contra Cinnabaris vulgaris exhibet flores albicantes, ſi cum eodem ſale ſublimatur parili ratione uti minium, quod colore ſuperficiali etiam gaudet, cum eodem ſale ſublimatum flores albos in alembico exhibet.

Cinnabaris colorem ſuperficialem ſaltem eſſe probatur.

CAPUT IX.

De medicamentis è Cinnabari Antimonii præparandis.

Cinnabaris Antimonii quanquam per se citra rectificationem intus tuto propinari possit, saltim bene lota aquâ calidâ, cui pauxillum salis lixiviosi adjectum, quo sordes acidæ Antimoniales à butyro relictæ in externis porulis undulantes detergantur: rectificatione tamen longe purior ac nobilior redditur. Rectificatio potest institui per cucurbitulam (vulgo scheide Kölblein) impositam crucibulo arenâ repleto dato igne primo leni post fortiori, donec Cinnabaris circa inferiorem cucurbitæ partem sublimetur. Eâdem encheiresi utimur in sublimatione Mercurii dulcis: Peractâ sublimatione vitri collum cautè discindatur & Cinnabaris eximatur, quæ longe splendi-

Rectificatio Cinnabaris.

Quomodo instituenda?

ſplendidior ac purior exiſtit: chartæ ſi affricetur, colorem longe elegantiorem rubicundiorem exhibet: magma terreum antimoniale acidum manet in fundo, ſcoriæque in collo affixæ ſunt. Sublimatio ac rectificatio hæc continuetur ſexies vel ſepties. Sunt quidem recentiorum nonnulli, qui unicam ſublimationem ſufficere judicant ac tot repetitas inutiles ac ſuperfluas æſtimant: aſt pace tantorum virorum, (inſignes enim illi ſunt Chimici) ego ſanctè conteſtari poſſum, quod, quò Cinnabaris, etiam nativa, frequentius eſt ſublimata, eò longe efficacior ſubtilior ac ſpirituoſior imò coloratior evadit, ut unum granum in morbo quovis datum plus præſtet quam quinque non rectificatæ. Verum quidem eſt, tuta eſt admodum non rectificata, aſt non tantis gaudet virtutibus, uti & Mercurius dulcis: particulæ enim omnium metallo- Cur necessaria?

rum ac mineralium, quo subtiliores ac puriores, eò virtute sunt nobiliores. Jam autem reiterata sublimatio particulas Mercuriales non solum subtilisat, Spirituosas reddit, æthereo ignis sale penetrantissimo communicato, verum etiam purissimas: hinc in quavis sublimatione novæ resurgunt scoriæ. Et sane ob hanc rationem, quod non Cinnabarina sufficienter sublimatione exaltata sint, judico non tantos effectus hodiè exserere ac præstare posse quàm olim. Specificum cephalicum Michaelis, cujus basis est Cinnabaris sexies sublimata, olim longe efficacius fuit, quam nunc, dum ex Cinnabari saltim unicâ vel ad summum secundâ vice sublimatâ concinnatur.

Cur Cinnabarina non hodie tantos præstent effectus quam olim?

Deinde probe notandum hoc est, quod Cinnabaris hæc nil pene præstet, si non exactissime sit pulverisata, & in minutissimum pollinem diligenti ac diuturnâ

Cinnabaris exacte pulverisari debet.

cum

cum aquâ cordiali institutâ triturâ redacta. In hoc peccant plures Chymiatrorum, dum metallica (quæ tamen gravia sunt & ob id non adscendunt nec cum lymphâ vel massâ sanguinea communicantur, sed statim per alvum sine effectu rejiciuntur) v. gr Antimonium diaphoreticum, regulum Antimonii medicinalem (qui summum massæ sanguineæ est depurativum) Mercurium dulcem, Cinnabarim, saltim leviter triturant & ita propinant. Idem quoque tenendum est de martialibus, lap: cancrorum, coralliis, quæ, nisi præparata, vix ullum effectum laudabilem in viscerum morbificâ dispositione præstant, saltim quod acidum in primis viis obveniens absorbeant & dulcificent. Et ob id magisteria, subtilissima à veteribus commendata ob virtutem quandam absorbentem non sine effectu propinata fuere. Cinnabaris hinc frequenti trituratione

& aquæ adſperſione in minutiſſimas atomos redacta cum chylo, lymphâ, ſanguine miſcetur & per conſequens nervos membranas ac Spiritus animales afficere ac alloqui poteſt. Vires Cinnabaris hujus an præparatione ſingulari nim: vel ſolutione vel fixatione inſigniter nobilitari vel exaltari poſſint, opus eſt videamus.

Cinnabaris noſtræ ſolutio per corroſiva cur damnanda?

Quod attinet ſolutionem illã, quæ celebratur per menſtrua corroſiva v. gr. aquas ſtygias, ut aquam Regis, butyrum Antimonii, Spiritum Nitri (in quo ſolutum Vitriolum eſt) nullius eſt momenti. Notabile hoc eſt, quod Cinnabaris virtutes potiſſimum obtineat ex eo, quod Mercurius Sulphureis anfractuoſis ac gibboſis obtuſis particulis blande ligatus ac obductus ſit, hinc non facile in venenoſam corroſivam naturam, accedente licet ſalino ſtimulo vel ſpiculis acidis in maſsâ ſanguineâ, abire poteſt: illa enim amplius

non

non habent jus in Mercurium, & ob hanc rationem à nullo solvente acido, v. gr. Sp. Vitrioli, aceto, aquâ forti solvitur Cinnabaris, licet in Mercurium vivum hæc menstrua insigniter agant. Patet exinde, quod Mercurius copulâ hac sulphureâ quasi solarem induerit naturam, & ad vires eximias exercendas aptus redditus fuerit: si itaque copula ac textura per solutionem violentam hanc invertitur ac destruitur particulis Sulphureis à Mercurialibus separatis, & Mercurius simul deleteria facultate, per associationem salium corrosivorum in menstruo latitantium imbuitur, non potest non cessare virtus Cinnabaris commendatissima & in summum venenum facessere.

Secretiores autem naturæ mystæ altius progrediuntur & ad exaltandas vires salvâ manente texturâ commendant menstrua insipida catholica æthereæ prosapiæ, *Menstrua secretiora huc quadrant.*

quæ radicaliter metalla, lapides, vegetabilia recludere illorumque vires exaltare apta nata sunt. An detur talismodi menstruum, nolumus hic deducere rationibus ac experimentis, sed saltim commendare *egregium tractatum de Alchymicorum menstruis & imprimis de usu Spiritus vini Lulliani Domini Doctoris Weidenfelt, Angli, Fautoris æstumatissimi*, qui jam sub prælo sudat & ex professo de adeptorum omnium menstruis tractat. Plures quidem proh dolor sunt, qui universaliora menstrua, Sal Naturæ, insignes panaceas, radicales metallorum solutiones, pleno ore dilaudant ac speciosis rationibus & sagaci artificiò animis ad credendum obtrudere conantur, & tamen, si attentius rem consideremus, nil nisi fucus ac dolus est Talismodi. Impostores plures dantur idiotæ, qui Reges, Principes summosque viros per totam pene Europam, imo ulterius

Plures dantur impostores.

rius.

rius vagantes fraudulentâ manu circumvenire ac decipere audacissimi sunt. Plures historiæ ac exempla (turpe dictu est sed verissimum,) & Germanorum prostant, qui toti nationi sœpe apud exteros maculam quandam inurunt. Talismodi impostores infamiâ sane notandi; non solum enim summas tenebras animis curiosorum suffundunt, summam confusionem in naturalis scientiæ doctrinam introducunt, verum etiam sœpe toti provinciæ ac reipublicæ detrimento sunt. Interim tamen non negandum esse judico, dari menstrua quædam subtilissimaætherea, quæ nullo corrosivitatis vestigio relicto intimius corpora recludere ac magis Spirituosa reddere possunt. Sic *Balduinus, vir satis curiosus in Hermete suo curioso. p.* 50. refert, se parasse ex sale suo Hermetico magnetico menstruum catholicum radicaliter solvens vegetabi- Menstruum Balduini.

lia, carbones, metalla, Cinnabarim nativam illaque ſine ullâ corroſivitate potabilia reddens. Porro *Archiater Saxonicus Dn. D.* Siebol- di. *Sieboldus*, monſtravit mihi liquorem ante aliquot annos vinum vetuſtum ſapientem, pellucidum, æthereum, qui in lapidibus pretioſis ac minus pretioſis metallis intime reſolvendis in ſumma medicamenta, egregia, ut me certiorem fecit, præſtet. Quod ſi itaque menſtruum datur taliſmodi, quod Cinnabarim noſtram ſolvere poſſit ſine corroſivitate, ſine deſtructione texturæ, medicamentum ſane exinde exſurgere poſſe longe excellentius ipsâ Cinnabari, non ibo inficias.

Singularis modus propinandi Cinnabarim. Obſervavi enim in praxi meâ quam ſœpiſſime, quod, ſi Cinnabaris cocta prius cum vino: vel ſi Sp. Vitrioli dulcis ipſi affuſus fuerit, liquor ſupernatans propinetur debite, vires longe præſentiores exſerat quam ſi præ-

parata.

parata saltim assumatur: cum tamen hæc solutio saltim superficialis ac lenis sit. Quo ad fixationem *Helmentius* illam in medicamentis Mercurialibus mirum laudat: Quamdiu enim *inquit. in tr. d. Febribus* §. 9. *p.* 778. *Mercurius potest resuscitari, non est boni viri remedium. P. J. Faber in Curat. p.* 736. Cinnabarim Antimonii vocat Sulphur rubrum & minerale, bezoar rubrum, quod si fixetur, vires auri potabilis æquare pronunciat. Fixationem talem communiter instituunt sale seu Oleo Vitrioli, quod ob particulas graves fixas salinas, Mercuriales globulos dividit, disgregat, ac interpositione suâ ætherearum particularum conjunctionem (quæ volatilitatem efficit) impedit. Hunc in finem *Keslerus in Observat. Chym.* Oleo Vitrioli cicurat ac figit Mercurium vulgi ita, ut fortissimi ignis patiens fiat. *Basilius Valentinus in curru Trium-*

Fixatio Cinnabaris.

Non peragenda corrosivis.

phal. p. 408. Mercurium Antimonii cum Oleo Vitrioli in panaceam mirabilem figit. *Beguinus* quoque *in Tyrocinio Chymico p.* 137. Cinnabarim Antimonii vel vulgarem potius cum ſale c. miſtam figit Oleo Sulphuris in pulverem album ternâ vice abſtrahendo illud à Cinnabari. Fixatio Cinnabaris eodem modo optime procedit, ſi ab hâc ternâ vice abſtrahatur Spiritus nitri: ſic in colorem ex albo flaveſcentem vertitur, Spiritus edulcoretur & relictus flavus pulvis, qui carbonibus ignitis injectus totus avolat, retortæ immittatur, & Oleum Vitrioli, quod Vitrioli Sulphure eſt prægnantiſſimum, aliquoties ab eo abſtrahatur. Materia in retortâ relinquitur flaveſcens, quæ aeri expoſita in deliquium abit, ſi materia hæc adhuc ſicca igniatur, fit fixiſſima & acquirit colorem ex bruneo-rubicundum inſtar caryophyllorum, ſaporem habet Vitriolicum

Fixatio Cinnabaris per Ol. Vitrioli.

triolicum venereum; auro si affricetur, illud non tingit colore albo ut Mercurius solet. Et talis Mercurius fixus procul dubio etiam fuit, quem in usu habuit *Celeberrimus Knoeffelius*, quo podagram perfecte curare scivit; Virtutes ejus summas ac laudes proponit *Johann de Laet in Epist. de podagrâ curatâ per Andream Knoeffelium*. Notabile autem hoc est, quod, si materia ab abstractione Olei Vitrioli in retortâ relicta, aquâ simplici edulcoretur, aqua, quæ provenit exinde acida, saporem ac naturam longe aliam referat ac Oleum Vitrioli, & relictus flavus pulvis Mercurialis, carbonibus injectus volatilis fit, ignemque fugiat, quod secus fit, si materia hæc Oleo Vitrioli adhuc prægnans igniatur. Cinnabaris autem prædicto modo fixata longe in minori dosi propinari debet, quàm vulgaris: saltim ab uno grano ad duo & qui-

Mercurius fixus Knoeffelii.

dem

Dosis Cinnabaris fixatæ.

dem in vehiculo quodam appropriato: circumſpectius longe eſt danda, quoniam ſal quoddam ipſi aſſociatum eſt, quod violentam operationem exercere poteſt. Interim cautè data ad obſtructiones pertinaces tartareas reſerandas longè commodior eſt, majoremque opem fert, quàm Cinnabaris ſaltim pura præparata.

Vires ejus.

Quartanarios aliquot ſummâ cum laude curavi Cinnabari hac fixatâ, remixtâ cum extracto chinæ chinæ cent. min. gentianæ & ſale abſynthii in formâ boli.

Poteſt reſuſcitari & quare?

Cinnabaris hoc modo fixata non caret quidem ſuâ laude in arte curandi, aſt quoniam non perfecte fixata eſt, (reſuſcitari namque Mercurius quàm facile iterum poteſt) hinc non tantas vires, quantas promittit verè fixata, præſtare atque exhibere poteſt. Quamdiu enim externæ heterogeneæ terreæ ſcoriæ ſ. Sulphur externum puriſſimis æthereis ho-

mogeneis

mogeneis Mercurialibus particulis eſt commixtum, tamdiu nulla vera fixitas Mercurii, ita, ut reſuſcitationem renuat, ſperari poteſt.

Porro Chymicorum plures deſudant quoque, ut Cinnabarim in tincturam ſive potius in formam liquidam potabilem redigant: vix autem talem obtineri poſſe judico, ſi intelligenda ſimul eſt radicalis ſolutio.

Quid judicandum de Tincturis Cinnabaris?

Nimirum ſolutionem Cinnabaris præſtant nil niſi aqua Regis vel menſtrua ſecretiora inſipida Chymicorum: hæc autem nondum nota ſunt, illa magis venenum ex medicamento faciunt, hinc judicium noſtrum de tali tincturâ ſuſpendimus. Cum autem præter Mercurium, Sulphur etiam Antimoniale puriſſimum Cinnabaris noſtra pro elemento habeat, hinc tinctura Antimonialis Sulphurea elegantiſſima per ſeparationem & extractionem illius parari poteſt, quamvis non differat:

Tinctura Antimonii ex illa parari poteſt.

rat à tincturis faciliori methodo ex Antimonio extractis: Nim. omnes Antimonii tincturæ sero fluxilitatem quandam fœnerant, salivationem movent, sordes glandulis impactas excutiunt, virtutemque simul possident anodynam.

Qua ratione? Sulphur hoc è Cinnabari per alkalina vel Sulphurea oleosa menstrua potest extrahi: Si nim. cum lixivio ex sale tartari bene calcinato confecto coquatur & solutio iterum coaguletur, & massæ salino Sulphureæ Spiritus vini saltim leviter rectificatus (alias non facile tinctura saturata, efficax resurgit) affundatur ac digestioni exponatur. Per oleosa quoque concinnari potest extractio: Sulphura enim mineralium facile obsequuntur menstruis Sulphureis oleosis. Sic *Polemannus in Tr. de Sulphure Philosoph.* Elixir vitæ parvum facit ex Sulphure aurato Antimonii sæpius ab illo abstra-

Tinct. Elixir vitæ Polemanni.

abstrahens Oleum cinamomi, quod tandem Sulphur hoc secum vehit super retortam. Eodem modo ex Cinnabari nativâ & Antimonii talismodi tinctura parari potest. Elegantissime scripsit *Thomsonius in tr. the direct method. of curing Chymical p.* 113. Cinnabaris nativa, quæ juxta Paracelsum vocatur metallus primus, possidet radians Sulphur solare, quod si in Oleum rubrum transferatur & postmodum in Essentiam spiritualem, nomine, vinum vitæ: Vel si dissolvatur in Oleo quodam aromatico & circuletur cum sale quodam alkalino & Spiritu vini, non solum purificat & abigit illud, quod corpori nocivum est, sed renovat vires, toti imperat corpori, tonumque & vigorem restituit omni parti, ut proportionatam & justam actionem edere possit: hinc talismodi Elixir est summe conducibile ad protelationem vitæ. Nimirum

Essentia Cinnabaris Thomsonii.

Cinna-

Cinnabaris nostra cum Oleo v. gr. cort. citri recenti vel cinamomi & pauxillo Salis tartari admixto probe digeri debet, tunc Sulphur Oleo communicatur, & illud fit rubicundum, huic potest affundi Spiritns salis ammoniaci vinosus, qui Olea solvit, & emergit tinctura Spirituosa volatilis elegantissima. Alii ut *Dn. Elsholtzius in destillator. curios. p.* 22. Cinnabari nativæ vel factitiæ affundit Spiritum terebinthinæ, qui per arenam è cucurbitâ vitreâ destillatus prodit rubicundus. Balsamum quoque Sulphuris Antimonialis elegantissimum parari potest, si sali tartari, quod Sulphur ex Cinnabari extraxit, affundatur oleum anisi vel juniperi & oleum per digestionem tinctum cum Spiritu salis ammoniaci vinoso commisceatur, prodit Spiritus, qui in phthisi, pleuritide, debite datus vix par habet.

Tinctura volatilis Cinnabaris.

Balsamum Sulphuris Cinnabarini.

Porro

Porro elegantissima tinctura Antimonialis ex Cinnabari nat. parari potest cum Spiritu blando acido volatili (cujus beneficio ex omnium metallorum Sulphuribus tincturam extrahere scio). quæ flava dulcis est, Sulphureumque ingentem habet odorem. In epilepsiâ illam ana mixtam cum Essentiâ anodynâ admirandam sensi in epilepsiâ duorum infantum hîc Mindæ Westphalorum.

Tinctura Cinnabaris menstruo meo parata.

Quod attinet Mercurium Cinnabaris nostræ, ille cum limaturâ sive scoriis martis aut veneris quàm optime potest reduci, it. cum calce viva. Hic Mercurius longe nobilior est vulgari, quoniam Sulphure Antimonii, cum quo amalgamatus fuit, non leviter correctus est. Si cum foliis auri amalgametur, & sic saturatus misceatur cum sublimato debitâ proportione in Mercurium solarem præstantissimum Chymico igne coquitur, qui blande alvum detrahit,

Mercurius Cinnabaris quomodo præparandus?

Mercurius dulcis solaris.

detrahit, simulque astrales splendidissimas in sinu fovet virtutes.

Cinnabaris nostra est optimum correctivum opii.

Tandem Cinnabaris Antimonii vel nativa etiam optimum est correctivum opii. Latet nimirum in opio Sulphur quoddam narcoticum volatile, quod seminali suâ resolubili virtute nervorum ac glandularum porulis sese applicat, ac insinuat, & ramosis suis particulis Spirituum motum ac influxum retardat, sicque fermentatio sanguinis lentior fit, Spiritus ad quietem secedunt, causaque morbifica non amplius sentitur. Omnes hi effectus opii non contemnendi sunt, si applicatio ejus cauta sit, & causa morbifica non maligna, altiusque infixa vitalibus, ac vires adsint, sanguinisque motus citatior, evacuatoria omnia aperta: ne itaque nocere possit, quàm commode adduntur resolventia, sic grata medicamenti harmonia exsurgit. Nihil autem melius huic scopo inservit

quàm

quàm Cinnabaris, quæ glandulas afficit, lymphamque ac Spiritus in motu ac fluore conservat. Quare in usu habeo Laudanum Opiatum tale: Assumo opium enchiresi Helmontianâ cum succo cydoniorum, vel pomorum Chinensium per fermentationem correctum, huic anaticâ proportione immisceo Cinnabarim nat. vel Antimonii aliquoties rectif., addo ol. cinnamomi & Essentiam ambræ ac moschi ad gratum odorem. Et hoc laudanum præfero omnibus aliis pretiosissimis. Dosis est granum unum ad quatuor. Laudanum opiatum meum.

Plures compositiones & selecta medicamina è Cinnabari hac vide in sequentibus.

CAP.

CAPUT X.

De modo agendi, ac viribus generalibus Cinnabaris.

Admiratione dignum est, quod Cinnabaris nostra cum è duobus corporibus, quæ per se sat drasticè operantur, sit conflata, tam nobilissimis ac præstantissimis gaudeat virtutibus. Nempe patet ex superioribus, Cinnabarim nostram nil aliud esse quàm Mercurium acido Antimonii Sulphure in corpus Cinnabarinum stabile coagulatum. Jam autem Mercurius vivus tùm externe tùm interne adhibitus non rarò violentas & naturæ inimicas operationes exserit; Namque salivatione molestâ non solum corpus delassat, verum etiam tremorem (motus convulsivi speciem) paralysin, contracturam, imò diarrhæam, cœcitatem nonnunquam inducit. Sulphur quoque

Cinnabar. n. est ex duobus summis venenis conflata.

que antimoniale intus per se adhibitum non solum nauseam movet sæpissime, sed & vomitum, imò sedes. Ex hisce perspicimus, Sulphur Antimonii ac Mercurium vivum adscendere quasi in levia venena. Ast felicissimæ sunt conjunctiones ac confœderationes nonnullorum metallorum ac mineralium, ceu salutarium astrorum, adeo, ut utriusque operatio violentior per se compositione & mutuâ confermentatione valde cicuretur, imò viribus collectis & adauctis virtuosissima evadat. Sic medicamenta ex Venere parata plerumque sunt emetica: potest autem tinctura interveniente martis & Antimonii connubio ex Venere parari rubicunda, gratissimi saporis, quæ sudorem, non autem ullam nauseam movet. Porro regulus Antimonii in substantiâ ob vim emeticā ac virulentam virtutem interne non potest propinari.

Metallorum quorundam conjunctiones sunt felicissimæ.

Tinctura veneris.

Regulus Antimonii medicinalis.

Interim tamen in ſale c. tanta latet virtus, ſi hoc rite cum regule miſceatur & liquetur, ut ipſi omne venenum demat, & inde exſurgat pulvis ex rubro obſcurus ſudoriferus, præſtantiſſimum maſſæ ſanguineæ depurativum; in proclivibus ad vomitum nonnunquam ita juvat naturam, ut ille promoveatur. Eodem modo Mercurius vitæ cum ſale com: bene trituratus vel melius adhuc liquatus degenerat in medicamentum ſudoriferum vel etiam purgans. Mercurius ſublimatus infamatum illud venenum cum Mercurio vivo debite permixtus fit medicamentum tutiſſimum ac leniſſimum, quod Mercurii dulcis nomine venit. Emetica ex Antimonio & Mercurio parata conjugio ſolis in leniſſima medicamina abeunt, facultate illorum draſticâ maximàm partem ablatâ. Sic quoque vitrum Antimonii ejuſdemque familiæ Mercurius

Mercurii vitæ correctio.

Purgans ex Mercurio vitæ.

curius vitæ associatus Mercurio vivo blando ignis temperamento juxta *Schröderum in Pharmacop. p.* 409. benignissimus leniterque purgans evadit, vel etiam sudoriferus, si pars una Mercurii vitæ & partes quatuor Mercurii dulcis assumantur ac coquantur invicem in panaceam *Riverianam* antiquartiam dictam. Vid: *Hartmannus in Crollium p.* 67. Sulphur veneris volatile cum Mercurio vivo debite junctum & fixatum fit summa panacea. Porro quoque notabile est quod si arsenicum, summum illud venenum, cum anaticâ Antimonii & Sulphuris vivi proportione misceatur & fluat in phiolâ clausâ fortissimo igne, materia obscurè rubicunda emergat, quæ Lapidis magnetici nomine venit, & quod hæc materia citra nocumentum tuto objici possit canibus ad devorandum. Videmus ex hisce, unum venenum alterum corrigere. Eodem

Panacea Riveriana antiquartia.

Unum venenum alterum corrigit.

dem modo quoniam in compositione Cinnabaris Mercurius cum Sulphure Antimonii conjungitur, corrigens in quovis horum corporum latet virtus, quâ nimirum alteri virulentia demitur, puta acrimonia salina debellatur. Nempe Sulphur Antimonii cum acido menstruo paratum, licet præcipitatum fuerit cum alkalino, emeticum tamen est ob spicula acida relicta: contra si Sulphur Antimonii cum sale alkalino, quo solutum fuit, intus detur, nullumque sal acidum ad ejus compositionem accedat, est diaphoreticum. Ergo acidum solum additum ipsi fœnerat drasticam vim: Acidas itaque has particulas imbibit ac absumit in nostrâ compositione Mercurius, qui ob particulas terreas metallicas, quibus constat, acidi admodum rapax est: quod patet, quando Mercurius vivus sublimato adjunctus ipsi demit corrosivitatem. Deinde corrigitur

Sulphur Antimonii diaphoreticum.

Cur Cinnab. tuta?

rigitur quoque Mercurius vivus in nostrâ compositione ita, ut non possit venenatam induere naturam, à copulâ nim: Sulphuris Antimonii. Utpote Mercurius simul ac salino afficitur contagio, transit in venenum: ne autem spicula salina in sanguine vel lymphâ aggredi possint ipsum, seque cum ipso conjungere impedit textura Sulphuris anfractuoso contextu ramosisque tricis prædita. Videmus enim, ab aquâ forti plumbum vel alia metalla vix solvi posse, si illinantur oleo.

Ex hisce perspicimus, Cinnabarim, licet conflata sit ex duobus venenatis corporibus, medicamentum tamen existere posse nobilissimum.

Quod attinet modum agendi Cinnabaris, illa non operatur qualitatibus primis vel secundis, sed tertiis Spiritualibus æthereis. Observamus nim. Cinnabarina non solum sed omnia Mercurialia (Modus agendi Cinnabaris est in qualitatibus æthereis Spiritualibus.)

æ metallica non obsequi fermento ventriculi, in minori dosi operari & sæpe integris viribus permanentibus per alvum iterum excerni, uti pilulæ perpetuæ ex regulo confectæ hoc faciunt testatum. Sic aqua licet centies ebulliat cum Mercurio vivo juxta *Helmont.* & *Poterium*, Mercurio nihil ponderis decedit & aqua illa virtutem anthelminticam semper obtinet. Eodem modo vinum superfusum vitro Antimonii sæpius, illud emeticum semper existit, quanquam vix deprehendi possit ponderis decrementum. Cinnabaris Antimonii uncia semis si suspendatur in dolium vini p. 24. horas, vinum egregiis imbuit virtutibus, ut ejus cochlear unum per aliquot dies sumptū miros præstet effectus. V. *Helmont. in Tr. in herb. verb. & lapid. est magna virtus.* Ex hisce patet porro ratio, cur aqua in quâ Cinnabaris Antimonii vel nativa elu-

Probatur.

triata

triata fuit, licet ſtet diutius ſuper Cinnabarim, non facile putreſcat ac corrumpatur. Liquores quoque, in quibus ſæpius aurum extinctum, mire laudantur & inſtar auri potabilis habentur *à Burrho in Ep. ad Bartholinum.* Plura de aquis metallicis *vide in Dn. D. Majoris Genio errante.* Habent nim: omnia metalla ac mineralia effluvia ſua ætherea Spirituoſa ſenſibus occulta, quibus virtutes ſuas exſerunt quaſi magneticas ac lucidas. Experimentum eſt vulgare magnetis, qui atmoſphæram habet effluviorum ab ipſo corpore ſecedentium, quæ in diſtans agere poſſunt & ferrum movere, ſeu acum magneticam, licet hæc duabus ſpithamis diſtet à magnete.

Metallorum Spirituoſa effluvia probantur.

Magnetiſmo metallorum.

Porro Gas illud ſive effluvia Sulphurea quæ emergunt ex præcipitatione Sulphuris aurati cum aceto factâ per clauſas cyſtas penetrare & argentea vaſa flavo co-

lore inficerę possunt. Martem attrahere venerem seu potius venerem pelli ad martem patet, si solutioni veneris viridi cum sale ammon. & aquâ c. factæ ferri limatura immisceatur, quæ statim venerem attrahendo mixturam seu solutionem claram reddit. Mercurium vivum aurum appetere, illudque albo argenteo colore imbuere, etiam vulgo notum.

Hisce abunde metallorum Spirituosæ particulæ probari possunt.

Effluvia hæc subtilissima cum sint corporea & à corpore promanent, etiam in corpore nostro virtutes eximias exhibere ac Spiritus afficere possunt. Ex hisce quam facillime intelligere possumus, quid velit *Helmont. in tr. in herb. verb. & lap. est magna virtus*, dum inquit: metallica medicamina, gemmas, Sulphura mineralium citra sui dissolutionem, interitum solo adspectu,

Helmontii opinio explicatur.

nudo

nudo contactu, irradiatione ac radiorum lucidorum ejaculatione in partibus, quas transeunt, vires suas exserunt, imò sunt instar astrorum lucentium & speculorum lucidorum, radios suos eminus in sopitum vel succensum archeum evibrant.

Agit itaque Cinnabaris solis æthereis subtilissimis effluviis ac atomis, sensibus, sed non rationi occultis; hinc, quo magis est per rectificationem spirituosa reddita, ac subtilisata, eò virtutes luculentiores exhibet in curatione morborum.

Quomodo autem subtilissimæ hæ æthereæ moleculæ à Cinnabari promanantes tantas virtutes edere possint, opus est, videamus. Quomodo Spirituosæ Cinnabaris particula tantas vires edere possint, probatur.

Præsupponimus nimirum ventriculum ac intestina maxime tenuia composita esse non solum ex membranis musculosis, ac nerveis, verum etiam glandulosis

 porosis

porosis (ubi sanguis & lympha Spirituum vehicula cum ipsis Spiritibus undulantur) ad ingesta digerenda & quintam illorum essentiam extrahendam, inutilesque partes separandas. Nimirum ingesta varii generis fermentescibilia in ventriculum descendentia ac intestina transeuntia mediante salivâ ac lymphatico menstruo, accedentibus effluviis calidis æthereis Sulphureis sanguinis, resolvuntur, ac compages arctior recluditur: cum ingestorum natura ipsa sit fermentescibilis, impetum sustinens ac efficiens: particulæ hinc solutæ ac extractæ volatiliores Sulphureæ statim per porosam corporis substantiam avolant ac Spiritibus vires suffundunt, fixiores autem mucilaginosæ salino Sulphureæ per glandulosam ac porosam tunicam filtrantur, ac beneficio glandularum, quæ fermento singulari præcipitante præditæ sunt, in chylum lacteum abeunt,

Quomodo ventriculus agat in cibos?

qui

qui per vaſa lymphatica, quæ omnia ſunt chylifera, imprimis autem per ductum thoracicum cum lymphâ ſanguini communicatur. Eodem modo quando propinantur medicamenta & in ventriculum deſcendunt, archeus ceu totius naturæ Alchymiſta reſolutionem ac extractionem partium ſolubilium machinatur beneficio lymphatici microcoſmici menſtrui. Eſt enim in lymphâ corporis noſtri virtus menſtrualis ætherea penetrantiſſima, cujus beneficio & oſſa imò metalla nonnunquam, ut ferrum, plumbum, reſolvuntur, uti obſervationes variæ proſtant: Parili ratione archeum ſeu Spiritum noſtrum in ventriculo exiſtentem agere in medicamenta metallica ac Cinnabarina & ex illis, quantum fieri poteſt, virtutis medicamentoſæ ſolubilis extrahere, concludendum eſt: quæ virtus poſtmodum cum lymphâ ipsâ conjungitur & ſic per glandulas

Quomodo in medicamenta?

fertur ad partes, & ipsas Spirituum palæstras, musculos ac membranas (ubi vitalis Spirituum est fermentatio) illisque facultatem suam imprimit: Qualis autem hæc facultas sit videbimus.

Quomodo Cinnabaris omnes morbos possit curare?

Habet nimirum quælibet totius machinæ corporeæ pars suum peculiare fermentum, suam digestionem, suum excrementum, suum stercus, ut ingeniose philosophatur *Paracelsus l. d. modo Pharmac. p.* 770. Gaudet namque quævis pars suâ specificâ texturâ seminali (quæ aliis audit Spiritus insitus) hæc, omnis transmutationis specificæ causa primaria, excitatur per Spiritus influentes animalem & vitalem: hinc glandulæ, vasa lymphatica, venæ & arteriolæ ubique adstites sunt, ut lymphaticum Spirituosum fermentum partibus subministrent, cujus beneficio succum seu serum nutritium adductum ulterius resolvunt, coquunt partesque hetero-

Fermentum habet quævis corporis pars.

geneas

geneas per poros ac evacuatoria ab homogeneis separant. Non aliter enim ac metallis nobilissimis impuræ heterogeneæ metallicæ sordes intimius adhærescunt: sic quoque omnibus cibis & alimentis intimius illæ cohærent: adeoque quo omnes separentur & ambrosia seu quinta essentia secedat in corporis & vitalium sustentaculū, provida natura ubiq; ventriculos & evacuatoria apposuit. Quod si autem lymphatica partium fermenta non rite sint constituta, si Spiritus influentes peccent, si chylus nutrititius in prioribus digestionibus à salibus & impuritatibus non rite fuit expurgatus, fit στάσις, acescentia ac vappescentia humorum, pori partium à saburrâ tartareâ, (quæ procedente tempore acrior semper redditur ac vertitur calore in summam corrosivitatem) obstruuntur: hinc fermenta naturalia partium immutantur, pe- Unde morbi?

 regrini

regrini mortiferi acidi fracidi odores juxta *Helmontium* oriuntur, qui dolores inferunt, nutritionem impediunt, ulcera producunt ac motum partium inhibent. Talismodi sordes acidas stagnantes tartareas omnium morborum mineram ac matricem præbentes, Cinnabarina resolvunt, fluoresque omnes totius corporis in ordinem ac motum redigunt, & vasa porósque obstipatos à tartareâ fœculentâ saburrâ liberant atque aperiunt, & sic pene omnibus morbis, cum ab obstractione ortum pene omnes ducant, Cinnabarina medentur.

Vires Cinnabaris resolventes sunt.

Agunt itaque Cinnabarina ceu medicamenta Mercurialia resolvendo, non autem absorbendo ac præcipitando, ut nonnulli volunt: Acidum enim si affundatur Cinnabari, illud non absumitur aut edulcoratur, uti alkalibus id solemne est, sed integris viribus permanet.

Quod

Quod autem Cinnabarina lympham movendi facultate gaudeant patet exinde, quia maximam partem constant ex Mercnrio uti superius edoctum fuit. Mercurialia autem lympham movere, salivatio lue Gallicâ laborantium Mercuriali inunctione inducta abunde docet. Mercurius namque cum constet ex purissimis æthereis ad nullam formam determinatis subtilissimis particulis & terrestribus metallicis, hinc ex consymbolismo Spiritus animales omnis sensus ac motus parentes alloquitur ac immediatę afficit, motumque illorum promovet subtilissimis suis particulis; Quoniam autem illis scoriæ heterogeneæ terreæ metallicæ plures immixtæ sunt, & illæ, si sal quoddam ipsis associetur, in summe stypticam corrosivam venenatam naturam abeunt, fit ut glandularum ac nervorum pori plus justo contrahantur, neque amplius hient, ut Spiritus

Cinnabarina in Spiritus animales & lympham agerę probatur.

Cur Mercurialia nonnunquam horrenda symptomata inducant?

ritus influere possint, & hinc sæpe horrenda symptomata sequuntur Mercurialium usum. Nihil autem periculi facile timendum est, quod usum Cinnabaris attinet: hæc enim Sulphure Antimonii constat, quod tricis suis pinguibus anfractuosis obducit Mercurium, hinc non facile salia associari ipsi possunt & copulam cum illo inire, adeoque in venenum abire, uti Mercurialia cruda. Quod autem porro Cinnabarina Spiritus animales, qui omnem motum fluorum ac lymphæ in toto corpore procurant, afficiant, constat exinde, quia, ut docet *Helmontius in tr. Catarrhi deliramenta* Mercurius foris illitus fauces, dentes, linguam afficit, imo mercuriali assumpto larynx ac fauces nonnunquam præcluduntur. Quapropter à Mercurialibus motis Spiritibus animalibus movetur quoque lympha, quæ perpetuum habet cum ipsis commercium.

Cur Cinnabaris usus nullo periculo obnoxius?

Perspi-

Perſpicimus exinde, Cinnabarim noſtram immediate Spiritus animales afficere illorumque motum promovere, adeoque univerſale omnium humorum ſtagnantium eſſe reſolvens ac ſpecificum catholicum, & unicum omnium ſalium ſolvendorum arcanum, & cum omnes pene morbi ab obſtructionibus proveniant, quaſi veram panaceam. Dum enim Cinnabaris omnes obſtructiones tollit & in ordinem excrementa Spirituoſa ſtagnantia redigit, eſt nobiliſſimum purificans ſanguinem, fermenta peregrina citra ullam ſenſibilem mutationem deſtruens, anodynum, nervinum, omnes evacuationes (alvi, urinæ, ſudoris, ſalivæ) promovens, putredini reſiſtens, antifebrile, antiſpaſmodicum, arthriticum, antiſcorbuticum, pectorale imo omnium morborum feliciſſimus alexicacus. Sane digna eſt Cinnabaris panaceæ titulo, quamvis non negem

Cinnabaris eſt panacea & cur?

negem dari longe præstantiores ac nobiliores panaceas: statuimus tamen primo, nullo alio modo operari posse panaceas quam tali, quali Cinnabaris agit: nim: Spiritus serenando ac humores resolvendo: Secundo ex principio ac elemento Sulphureo & Mercuriali conflari debere panaceam veram, uti Cinnabaris.

Via aperta acquirendi veram ac nobiliorem panaceam.

Si nimirum Mercurius vivus sit ab omnibus externis heterogeneis scoriis ac impuritatibus liberatus, ac Spirituosus virgineus philosophicus redditus, & postmodum singulari artificio fixatus cum solis connubio debito, summa medicina catholica exinde parari potest, quæ omnibus morborum indicationibus satisfacere possit. Quanquam plures dentur modi acquirendi veram panaceam, illum tamen pro optimo ac commodiori habeo, si Mercurius, secundum *Philaletham in Introitu aperto ad Occlusum Regis Ralatium*, ab omnibus

omnibus heterogeneis externis scoriis liberetur ac Philosophicus evadat, ita ut pars una amalgamet partes duas solis. Processum *Philaletha* non solum tradit præfato in tractatu, verum etiam longe accuratius ac magis perspicue in *tr. Anglico cujus Tit. hic est: Ripley reviv'd or an exposition upon Sir George Ripleys Hermetico-Poetical works.*

Et hoc pacto ac ratione veram viam vides stratam acquirendi summam medicinam universalem. Plura circa hanc materiam tractabo in tractatu propediem edendo cui Tit. *Vera panaceæ inquisitio, & examen omnium medicamentorum Chymicorum falso pro panaceis venditatorum.* Auctoris tractatus propediem edendus.

CAP.

CAPUT XI.

De Viribus specialibus, variis medicamentis internis & externis, cautelis.

Cinnabaris nostra quàm optime omnes evacuationes juvat ac promovet, dum nimirum Spiritus serenat, confortat, qui deinde excrementa hostilia per debita sua evacuatoria quàm commode proscribunt, adeò, ut sæpe observatum fuerit, Cinnabarim Antimonii non solum sudorem excitasse, verum etiam fortiter purgasse ac salivationem concitasse, vid. *Wedelius in Tr. de Medicam. facultat. p.* 152. Sic quoque pulvis absorbens *Wedelianus*, quem ingreditur Cinnabaris, sæpe vomitum effecisse observatus fuit. Potest itaque Cinnabaris nostra quàm commode misceri cum purgantibus, sudoriferis, salivantibus &c. Natura enim confortata

tata optatius præſidet evacuationibus. Sic *Dn. D. Wedelius*, Cinnabarim Antimonii maritatam cum tartaro emetico mire commendat *ad vomitum* movendum. Poteſt commode ſic miſceri ℞. tartari emetici gr. ij. croci metall. gr. i. Cinnabaris Antimonii gr. iij. Miſceſ. pulvis. Pro ſcopo *purgandi* eleganter miſcetur cum pulvere vegetabili vel gialap. reſinoſ. additis Salibus v. gr. cremore tertari, tartaro Vitriolato & pauxillo olei macis vel citri. *v. Dn. D. Schultzius in Scrutin. Cinnabarino p. 86.* Inter *ſudorifera alexipharmaca* ſanguinem depurantia commodum locum invenit. Poteſt miſceri vel cum Sal. volat. ſal. ammoniaci it. cum Sale C. C. volat. à ſaccharo Saturni ſublimato (quod commendat *Helvetius in Microſcop. phyſignom. p. 42.*) vel cum Sulphure aurato Antimonii, Antimonio diaphoret. ſpinâ ſerpentin. fl. Sulphuris, CC. ſ. igne.

Uſus ejus inter vomitoria.

Purgantia.

Sudorifera.

Diuretica. igne. Inter *diuretica* quoque ejus usus excellit, si amicabile connubium ineat cum arcano duplicato, Sale Succini volatili, lapidibus Cancri, tartaro tartarisato *Ludoviciano*; Tandem quoque Cinnabarina, ut *salivam moventia*, egregiam laudem merentur. *Dn.* D. *Cramerus* magni æstimat & in omnibus fere malignis febribus mixturas salivæ fluxum promoventes præscribit, quas semper ingreditur Cinnabaris. Si saliva (excrementum maxime Spirituosum) in malignis fluat, certum salutis indicium. Hinc frequenti in usu hancce habet. ℞. Aquæ card. b. basilic. scordii ā. ℥j. aceti scyll. ʒvj. Cinnabaris Antimonii ℈ß. bez. mineral. Sennerti ā. ℈ij. Mixt. simpl. ℈j. M. F. Mixtura.

Salivam moventia.

Medetur febribus intermitt. *In febribus intermittentibus* Cinnabaris Antimonii egregiam locat operam (præmissis emetico-diaphoreticis, Salibus aperitivis antifebri-

antifebrilibus, ſudoriferis & diureticis,) habet enim virtutem reſolvendi; Spiritus confortandi, fermenta peregrina præcipitandi, furibundum Spirituum motum coercendi, ſi præprimis miſceatur cum Præcipitantibus, aperitivis, opiatis v. gr. cum Antimonio diaph. lapid. Cancri, tartaro Vitriolato, conchis præparat, Sale volatili aperitivo (ex Spiritu ſal ammoniaci & Spiritu Vitrioli enato) addito pauxillo laudan. opiat. etiam pro re natâ guttulâ adjectâ Olei antifebrilis. Optimum eſt ſtratagema, cum præcipitantibus in febribus jungere Salia aperitiva diuretica, quo ſcoriarum tartarearum ſaburra præcipitata eliminari poſſit. *B. meus Parens* frequenti in uſu habuit Salia antifebrilia. v. gr. arcanum duplicatum tinctum cum Cinnabari nativâ vel Antimonii, item Sal exurgens ex combinatione Spiritus ſal. ammoniaci & Spiritus

Spiritus Salis, mistum cum Cinnabari Antimonii. Hæc Salia unâ quasi falce demetunt febres.

Variolis, morbillis, febr. malign.

In febribus malignis, variolis, morbillis, si indicia adsunt convulsionum, si vigiliæ, dolores graviores, optimo consilio tunc pulvis bezoardicus compositus ex Antimonio diaphoret. terrâ sigillatâ, CC. s. igne, rad. contrajervæ, lap. bezoar, maritari potest cum Cinnabari Antimonii, paucis granis additis magist. anodyni, vel cum pulvere bezoardico *Sennerti*, pannonico rubro non inconcinne Cinnabaris nostra miscetur.

Solatur capitis affectus omnes.

In *affectibus capitis, vertigine, epilepsiâ, paralysi, apoplexiâ*, &c. insigni encomio digna ac omnibus palmam præripiunt Cinnabarina. Præmissis prius medicamentis specificis cephalicis v. gr. Elixirio cephalico misto cum Spiritu cephal. volatili, vel antepileptico *Hartmanni*, Mixturâ simpl. it. præmissis ordinariis evacuan-

evacuantibus, pulveres cephalici omne punctum absolvunt. Egregius hinc est pulvis cephalicus *Ludovici v. Pharmac. p.* 642, 643. v. gr. ℞. pulveris bez. ʒj. succini albi præparat. ʒß. Cinnabaris nativ. vel Antimonii ℈j. laudan. op. gr. iij. M. F. pulvis. Inter omnes excellit specificum cephalicum *Michaelis*, *Mœbii*, Panacœa *Anwaldina.* Sequens quoque laudem meretur v. gr. ℞. Cinnabaris Antimonii, cranii human. ungul. alcis ā. ℈iß. bez. Lunaris, smaragdi præp. ā. ℈j. croci ℈ß. ambræ gr. ij. M. F. pulvis. Sic novi quoque felicissimum Practicum, qui pro summo arcano habet in epilepsiâ Cinnabarim Antimonii, quæ probe clysso Antimonii Sulphureo imbuta est, ac imbibita.

In *Maniâ*, *melancholiâ* propinatis prius emeticis evacuantibus, Martialibus aperitivis, ac Salibus volatilibus cephalicis, Cinnaba- In deliriis singularem usum habet.

G rina

rina commista cum arcano duplicato, camphorâ, saccharo Saturni pro re natâ addito laudano opiato miris encomiis ornat ac magni æstimat *Dn. D. Ettmüllerus.*

Porro in *vigiliis, doloribus, affectibus spasmodicis* omnibus, optima sunt Cinnabarina exaltata laudano opiato it: præcipitantibus mista v. gr. conchis, matre perlarum, Antimonio diaphor. ocul. Cancri, cornu. C. s. igne.

In affectibus thoracicis, tussi, phthisi optime se gerit Cinnabaris.

In *affectibus* quoque *thoracicis, tussi, asthmate, dispositione phthisicâ* omnem laudem superant. Præmissis pectoralibus balsamicis Sulphuratis & myrrhatis aperientibus, Martialibus, it. nitroso balsamico Sale gaudentibus diureticis, pulveres pectorales, quos Cinnabarina opiata ingrediuntur, omnem paginam absolvunt; v. gr. ℞. mag. Saturni, ocul. Cancri ā. ʒß. Cinnabaris Antimonii, flor. Sulphur ā. ℈j. fl. benzoes ℈ß. laudan.op.gr.ij. Olei anis. gr.ij. M.F. pulvis

pulvis. Sequens in tussi humidâ à *Dn. D. Wedelio* commendatus eximius quoque est. ℞. fl. Sulphuris myrrhator. ℈ij. rad. irid. florent. ari præparat. Antimonii diaphor. ā. ℈j. lap. Cancri, Cinnabaris Antimonii ā. gr. xv. mag. anodyni gr. M. F. pulvis pro 6. dos.

Imò si prius sudorifera volatilia v. gr. Tinctura bez. cum Salibus volat: Elixirio pectorali vel Tincturâ anodynâ remixta morbo opponantur, pulvis sequens antipleuriticus *Wedelianus* descriptus in *Opiologiâ* est optimus, ℞dent. apri phil: præp. lapid. Cancri, mandib. luc. pisc: Cinnabaris n. vel Antimonii ā. ℈j. laudan. op. gr. j. l. ij. Pleuritidis specifica medicina.

In *Syncope*, *palpitatione cordis*, *deliquio animi* datis prius medicamentis cordialibus confortantibus, antiscorbuticis, Martialibus; pulvis absorbens Wedelianus (quem etiam ingreditur Cinnabaris) remixtus cum specieb. In cordis affectibus, syncope, palpitatione.

cordial. temperat: vel perlis, lap. bezoar, Oleo cinamomi, est omnium laudatissimus. Ad confortandos quoque Spiritus vitales & animales sequens Mixtura non improficua, v. gr. ℞. aquæ buglos. cinamom. borrag. rosar. ā. ℥vj. succi Kermes ℥iiß. moschi gr. iß. Cinnabaris nat. l. Antimonii gr. xv. Zibethi, laudan. op. ā. gr. j. syr. corallor. ℥vj. M. F. Mixtura.

Solatur Cinnabaris singultum, vomitum, cardialgiam.

In *Cardialgiâ*, *singultu*, *vomitu*. Præmissâ tincturâ bez. vel Ess. carminat. nupta Ess. castorei, opii it. externis applicatis carminativis roborantibus nervinis, sequens pulvis admodum proficuus existit. ℞. pulveris bez. ℨj. conchar. præp. Cinnabaris Antimonii ā. ℈j. castorei ℈ß. laudan. op. gr. ij. Olei cinam. menthæ ā. gr. j. M. F. pulv.

Ejus usus stomachicus.

In *Anorexiâ*, *appetitu vitiato*, præmisso vomitorio, Sale volat. cinamomis. cum Ess. balsami pe-

ruviani

ruviani vel Spiritu Vitrioli volatili cum Spiritu maſtich. mixto, Cinnabarina cũ cryſtall. tartari, lapid. Cancri, terrà catechu, rad. aronis junctà, adjectis guttulis Olei cinamom. menthæ, macis, & pauxillo moſchi laudatiſſima ſunt.

In *Scorbuto*, *affectione hypochondriacâ*, *arthritide vagâ ſcorbuticâ*, *ſcabie* Cinnabarina egregium faciunt officium præmiſſis & interpoſitis evacuantibus, Martialibus, antiſcorbuticis, v.gr. Miſt. ſimpl. cum Eſſ. fumar. tincturâ Antimonii, liquor. Martiali, & Eſſ. anodynâ combinatâ vel cum Eſſ. lignorum, tincturâ aperitivâ *Mœbii*, Eſſ. pini cum Salibus volatilibus, pulveres anodyni præcipitantes è Cinnabari Antimonii, croco Martis (cum nitro parat.) vel pulvere cacheƈt. Qu. ſuccino, Antimonio Martial. cach. lap. Cancri, conchis præparat, Antimonio diaphor. parati, adjecto laudano opiat. vel Oleo aro- Hypochondriacum affectum & ſcorbutum curat.

mat: egregio cum emolumento exhiberi possunt. Salia quoque aperitiva v. gr. arcanum *duplicatum*, Sal succini volatile, tartarus Vitriolatus nobilissimarum virtutum conjugium cum Cinnabarinis ineunt, quæ non satis laudandam in præfatis affectibus ferunt opem.

In diarrhoea maligna, dysenteria convenit.

In *diarrhœâ & dysenteriâ* exhibitis prius medicamentis interne & externe carminativis, theriacalibus, absorbentibus, bezoardicis v. gr. ℞. Ess. theriacal. ℈ij. balsam. peruvian. ℈j. Ess. anodyn. ℈ß. M. Ad dolores & intestinorum convulsiones tollendas, malignas acres qualitates præcipitandas sequentem pulverem in frequentissimo usu habuit *Dn. D. Cramerus* ℞. terræ sigillat. fl. Sulphuris. Antimon. diaph. ā. ʒß. Cinnabaris Antimonii terræ catechuana ℈j. laudan. op. gr. ij. Olei cinamom. gr. j. Misce. Si malignitas simul adsit, spina serpentina admixta conducit. In

In *nephriticis doloribus*, ubi Spiritus maximè afficiuntur, vomitus; optimum consilium practicum per Cinnabarina, opiata, absorbentia naturæ tumultum sistere; hunc in finem laudatur pulvis nephriticus *Ludovicianus*, qui ex ocul. Cancri, Cinnabari, & laudano opiato conflatus est. Inter calculum resolventia Cinnabarina quoque primas tenent partes cum spermate ceti, sale volatil; Succini & aliis remixta. D. *Wedelius* in usu habet laudatissimum pulverem nephriticum sequentem. ℞. spermat. ceti, lap. Cancri, ā. ℥ß. Cinnabaris Antimon. ℈j. Salis volat. succin. gr. iv. laudan. op. gr. ß. trochisc. de alkekeng. cum opio ℈ß. M. F. pulv. D. in 4. doses. Hic pulvis resolvit tartareum coagulum, absorbet acidos humores, doloribus ac convulsivis motibus medetur. In *asthmate*, *catarrho suffocativo* laudem quoque meretur. Præmissis

Præsentissimus est ejus usus in calculo.

Pulvis nephriticus Wedelianus. Laudatur quoque in catarrho suffocat.

itaque resolventibus in calculo, & anodynis topicis carminativis pellentia cum fructu adhiberi possunt v. gr. tinctura Mœb. aperitiva cum Spiritu succin. mista, Spiritus nitri d. cum Spiritu Salis ammoniaci combinatus & Oleo petroselini impraegnatus, tinctura alkekengi cum Spiritu nephrit. & Spiritu Salis parata, quae egregie pellunt.

Ejus usus in colica, passione hyster.

In colicâ, passione hystericâ, Cinnabarina, anodyna & castorina omne absolvunt medendi punctum. Praemissa tinctura bez. cum Spiritu Sal. ammoniaci castor. vel Elix. uterino, it. Ess. anodyn. mista, pulvis sequens *Wedelianus* omni intentioni satisfacit ℞. pulveris absorb. ℥j. bez. Jovilais Cinnabaris Antimonii ā. ℈j. castor. praep. ℈ß. laud. op. gr. j. M.

Cinnabaris partum secundat.

In *partu difficili* Cinnabarina cum anodynis confortantibus pellentibus maritata multis parasan-

gis

gis antecellunt omnia medicamenta. Hinc hæc mixtura admodum proficua existit. ℞. aquæ cinnamom. puleg. lil. alb. ā. ℥j. fell. anguill. ʒß. borracis, Cinnabaris Antimonii ℈j. Spiritus secund. hum. ℈iß. syr. d. pœon. q. s. M. F. Mixtura.

Ad omnem putredinem, pestem, gangrænam, & febres malignas arcendas, it. lumbricos enecandos sequens pulvis commendatissimus est. ℞. myrrhæ, Zedoar. cort. citri ā. ʒß. Cinnabaris Antimonii ℈j. camph. ℈ß. Olei succin. rutæ ā. gt. j. M. F. pulvis. Putredini, pesti, lumbricis resistit.

In *Gonorrhœâ virulentâ, Lue Venereâ, scabie* singularem quoque promittunt energiam atque effectum Cinnabarina; propinatis prius bezoardicis, Antimoniatis, succinatis, lignosis, ac purgantibus sequens pulvis egregius. ℞. Cinnabaris Antimonii, mag. Saturni, succin. Antimon. Mar- In scabie, lue venerea gonorrhæa dextre adhibetur.

 tial.

tial. cach. oſſ. ſepiæ. ā. ℈j. laud. op. gr. ij. M. F. pulvis.

Ejus uſus externus. Præter uſum internum Cinnabaris Antimonii externe applicata egregiarum virium ſuarum radium diſpergit quoque ad intima ſanguinis, dum ſerum reſolvit, fermentales acidos putredinoſos ſapores ulcerum abſorbet, nervos ſolatur, nobiliſſimaſque exercet virtutes. Sic *Poterius cent.* 2. *p.* 126. Cinnabarim Antimonii miſcet cum aliis in Empl. quo ſtrumas exulceratas tollit. Abſceſſus quoque ſine dolore ullo ſuppurare ac rodere Empl. de cicutâ *Hildan.* miſtum cum Antimonii Cinnabari, autor eſt *Bogdanus in obſerv. p.* 266.

In reſolvendis ſtrumis, abſceſſibus aperiendis.

In præcordialibus anxietat: Empl. de gummi ammon. cum Cinnabari, Antimonii, ungu. alth. & balſ. peruvian. miſtum ad ſalivam promovendam egregiam locat operam. In ſcirrhoſis quoque duris tumoribus cum Empl. d. gum.

Scirrhis curandis.

gum. ammon. remixta ad illos resolvendos non excludenda est.

In spasmodicis affectibus externe applicita cum aliis commendatur à *B. meo Parente in Clave p.* 294. Potest commode misceri cum ungu. alabastrin: oleo hyoscyam. destillato, oleo macis, caryophill. balsam. peruviano. Conducit quoque in capitis doloribus. In affectibus spasmodicis.

In ulceribus malignis, Cancro, herpete, variolis, Dn. D. Cramerus illam magni æstimat inspersam cum ocul. Cancri, mag. Saturni, it. cum lap. arsenicali, balsam. peruvian. vel cum camph. sperm. ceti. Inservit quoque Cinnabaris Antimonii cum succino, Sulphure, mastiche mixta suffumigiis ad movendam salivam, in lue Venereâ, scabie, Mercurialia pro suffumigiis sint exclusissima, verum cum Sulphuris tricis fixatus fumus omnem deponit noxam; hinc cum Cinnabaris In ulceribus malignis, Cancro. Fumus ejus salivationem excitat in lue venerea.

nabaris c. pro suffumigatione usurpetur, nullum dubium, quin Cinnabaris Antimonii purior cum meliori fructu substitui possit.

Cinnabaris appenditur contra pestem, omnes incantationes.

Singularis quoque est ejus virtus in peste, in omnibus incantationibus si appendatur. Electrum minerale immaturum *Paracelsi*, quod nil aliud est quàm Cinnabaris Antimonii, ad incantationes; si collo appendatur, commendatur ab *Helm. de injectis material. §. 7.*

Cautelæ in exhibenda Cinnabari observandæ.

Tandem quoque de Cinnabaris usu restant quædam subjungendæ cautelæ. 1. Corporibus impuris scorbuticis, quæ salia sylvestria & sordes biliosas possident, non cum optato effectu propinantur Cinnabarina, potius prius humores sunt alterandi & per debita evacuatoria eliminandi. 2. In resolutione sanguinis nimiâ v. gr. in febribus quibusdam ardentibus, hecticâ, sudoribus scorbuticis cum Cinnabarinis caute mercari debemus 3. Non eorum

usus

uſus ſit continuus, valde enim gravant ventriculum, ejuſque fermentum deſtruunt. 4. Semper præſtat in formâ pilulari illa propinare (modo ſemper liceat) præprimis cum opiatis miſta, ne faucibus adhæreſcant. 5. à noxâ Cinnabaris Antimonii uſum ſubſequente bez. Solare cum præſentiſſimo auxilio propinatum, liberat; latet enim in ipſo magnetiſmus, quo Mercuriales atomos in corpus ſparſas attrahit.

INDEX

INDEX CAPITUM.

CAPUT I.

De Nomine, Autore, Differentiis Cinnabaris. Pap. 1

CAPUT II.

Antimonii elementa exhibet. 16

CAPUT III.

Mercurii ſublimati genium indagat. 28

CAPUT IV.

De butyri ac Cinnabaris Antimonii præparatione, cum variis ſubnexis cautelis. 42

CAPUT V.

Singularia phænomena in confectione Cinnabaris occurrentia exhibet. 55

CAPUT VI.

De Butyri Antimonii Naturâ, & præparationis

rationis fundamento. 64

CAPUT VII.

De Medicamentis è butyro Antimonii præparandis. 71

CAPUT VIII.

Cinnabaris Antimonii naturam ac elementa docet, coloremque ejus rubicundum explicat. 83

CAPUT IX.

De medicamentis è Cinnabari Antimonii præparandis. 100

CAPUT X.

De modo agendi, ac viribus generalibus Cinnabaris. 120

CAPUT XI.

De Viribus specialibus, variis medicamentis & externis, cautelis. 141

FINIS.

CATALOGUS LIBRORUM
PETRI VANDER Aa,

Designans libros, qui tam ejus typis & impensis prodierunt, quam quorum alias Copia ipsi suppetit.

Borellus (*Joh. Alphonsus*) de Motu Animal. *In Qu.* 2. v. cum fig. 1685.

Catullus (*Cajus Valerius*) & in eum *Isaaci Vossii* Observ. *In Quarto.* 1684.

Nouveau Receuil des Curiositéz rares & nouvelles des plus admirables effets de la nature de l'art, composé de quantité de beaux secrets Gallans & autres: dont quelques uns ont éte tirez du Cabinet de feu Mons. Le Marquis de l'Hôpital. Experimentez & composéz par le Sieur de Eemery. *In Duodecimo.* 2. voll. avec fig. 1685.

Anatomie des Plantes, qui contient une Description exacte de leur parties & de leurs usages, & qui fait voir comment elles se forment & comment elles croissent par Mr. Nehem. Grew & l'Ame des Plantes par Mr. Dedu, avec un Receuil d'Experiences, & observationes curieuses per Mrs. Grew

& Boyle

& Boyle. *In Duodecimo.* 1685. avec figures.

Traitté des plus belles Bibliotheques de l'Europe, des premiers livres qui ont été faits, de l'Invention de l'Imprimerie, des Imprimeurs. de plusieurs livres qui ont ête perdus & recouvréz par les soins des sçavans. avec une Methode pour dresser un Biblioth. par le Sieur le Gallois. *In Duodecimo.* 1685.

Muys (*Joh.*) Praxis Chirurg. Rationalis, seu Observat. Chirurgicæ secundum solida veræ Philos. fundamenta resolutæ V. Decades. *In Duod.* 1685.

-- Decas quinta *In Duodecimo.* 1685. separatim.

Le Mort (*Jacobi*) Pharmacia Medico-Physica, Rationibus & Experimentis Instructa. Accuratiore Methodô adornata nec non Observation. Medicis Illustrata. *In Octavo.* 1684.

-- Ejusdem Chymia Medico-Physica Rationibus ex Experim. Instructa, Brevi & facili viâ Processus Spagyricos ritè & artificiosè ad finem perdudendi, normam exhibens. Cui annexa est

est Metallurgia contracta, succinctam Metallorum tractationem demonstrans. *In Octavo.* 1684. *cum figur.*

Heers (*Henr. ab*) Spadacrene hoc est fons Spadanus, accuratissimè descriptus, acidulasque bibendi modus & medicamina oxypotis necessaria ut & Observationes Medicæ oppido-raræ in Spa & Leodii animadversæ, cum Medicamentis aliquot selectis, & ut volunt secretis. Editio novissima auctior. *In Duodecimo.* 1685. 2. voll.

St. Romain (*G. B. de*). Physica sive Scientia Naturalis Scholasticis tricis liberata, opus novum curiosis plurimis, ex Medicina & Chymiâ depromtis Experimentis, nec non observat. nonnullis ad corporis sanitatem utilibus adornata. *In Duodecimo.* 1684.

Bradshaw (*Guilj.*) Dissert. de Justificat. Doctrina, quâ via plana munitur ad eorum concordiam qui hac de re variârunt. *In Duodecimo.* 1684.

La Bête transformée en machine divisées en deux Dissertations par le Sieur J. Darmanson. *In Duodecimo.* 1684.

Movii

Movii (*Matth.*) Felix Puerpera seu Observationes Medicæ, circa regimen Puerperarum & Infantium Recens natorum. *In Duodecimo.* 1684.

Du Clos (*D. Du*) Observationes super aquis mineralibus, plurimarum Provinciarum Galliæ, in Academia Scientiarum facta, & Differtat. de mixtionibus naturalibus. *In Duodecimo.* 1685.

Hoffman (*Frid. Fr. Filii*) Exercitatio Medico-Chymica de Cinnabari Antimonii ejusque eximiis Viribus, usuque in mentio secretiori, quo illo via ex illa veram panaceam conficiendi aperitur. Adjecta sunt Experimenta ac Ratiocinia varia curiosa. *In Duodecimo.* 1685.

Histoire du Wiclefianisme ou Vies de Wiclef, Jean Hus & Jerome de Prague. *In Duodecimo.* 1683.

Vienna a Turcis obsessa a Christianis Eliberata. figuris æneis Illustrata. *In Duodecimo.* 1684.

Bebenburg (*Lup. de*) de Jur. Regni & Imp. Romanorum. & Freherus de Coronatione. *In Quarto.* 1664.

Seldenus (*Johann.*) de anno Civili Veterum Judæorum & *Jac.* Usserius de Macedonum & Asianorum anno Solari. *In Octavo.* 1683.